

הלכות עירובין פרק ג' (תורגם אוטומטית)

Hebrew

תורגם אוטומטית

סיכום השיעור

סיכום של פרק ג' – הלכות עירובין (רמב"ם)

הקדמה לפרק

הנושא של פרק ג': עד כאן (פרקים א'-ב') דיברנו על עירוב חצרות בתוך **חצר אחת**. פרק ג' עוסק בשאלה: מה הדין כאשר שתי חצרות סמוכות זו לזו – האם ניתן לאחדן בעירוב אחד, ומה התנאים לכך?

שלושת המצבים

כל הפרק סובב סביב **שלושה מצבי הלכה אפשריים** בשתי חצרות סמוכות:

1. **לגמרי שתי חצרות** – אי אפשר לעשות עירוב אחד לשתייהן. כל חצר עושה עירובה בנפרד. גם שיתוף מבואות אינו עוזר, כי הלחם של עירוב חצרות פועל רק כאשר מדובר בחצר אחת; איסור הטלטול מחצר לחצר נשאר בעינו.

2. **לגמרי חצר אחת** – חייבים לעשות עירוב אחד לכולם יחד. אין "חצי עירוב" – אם אדם אחד בחצר לא עירב, אף אחד אינו רשאי לטלטל.

3. **המצב האמצעי (רשות)** – אפשר לעשות עירוב אחד, אבל אין חובה. תלוי ברצון הדיירים: רוצים לטלטל בין שתי החצרות – עושים עירוב אחד; לא רוצים – כל חצר עושה בנפרד.

הפרק עוסק בעיקר ב**איחוד שתי חצרות**, לא בחלוקת חצר אחת. מאוחר יותר בפרק (בערך מהלכה ט"ז) מגיעה שאלה חדשה: מה דין **השטח שבין שתי החצרות** – למי הוא שייך? וכן: מה הדין אם **באמצע השבת** השתנה משהו (מחיצה שנעשת בשבת).

הלכה א' – חלון שבין שתי חצרות

רמב"ם: חלון שבין שתי חצרות – אם יש בה ארבעה טפחים על ארבעה טפחים או יתר על כן, והיתה קרובה לארץ בתוך עשרה טפחים – אפילו כולה למעלה מעשרה וקצתה בתוך עשרה, או כולה בתוך עשרה וקצתה למעלה מעשרה – אם רצו יושבי שתי החצרות לערב כולן עירוב אחד, הרשות בידם, ואין יוצא מחצר לחצר אלא דרך החלון שביניהם... ואם רצו, מערבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן. היתה החלון פחות מארבעה, או שהיתה כולה למעלה מעשרה – מערבין שני עירובין ואין מערבין אחד.

פשט

חלון בין שתי חצרות יכול לאחדן לעירוב אחד, אם שני תנאים מתקיימים: (א) החלון לפחות ד' על ד' טפחים, (ב) היא בתוך עשרה טפחים מהקרקע (אפילו חלקית). כאשר שני התנאים מתקיימים – זהו **המצב האמצעי**: רצו – מערבין אחד; רצו – מערבין שנים. כאשר אחד התנאים חסר – חייבים לעשות שני עירובין נפרדים.

חידושים והסברות

1. **החלון אינו עושה "חצר אחת" ממש** – אפילו חלון גדול ונמוך אינו עושה שזו ממש חצר אחת (שהיה מחייב עירוב אחד). נשארות שתי חצרות, אלא שאפשר לאחדן אם רוצים. הסברא: חלון שהוא ד' על ד' ובתוך עשרה הוא "שטח משותף" ששתי החצרות יכולות להשתמש בו בנוחות – אפשר להעביר דברים דרך החלון – אבל עדיין שתי רשויות נפרדות.

2. **"כולה למעלה מעשרה וקצתה בתוך עשרה"** – "כולה" כנראה פירושו **רובה**, כי "כולה וקצתה" הוא סתירה אם לוקחים זאת מילולית. כלומר:

אפילו רוב החלון גבוה מעשרה טפחים, אבל חלק מגיע לתוך עשרה – מספיק.

3. **מדוע שיתוף מבואות אינו עוזר כאשר מדובר בשתי חצרות ממש?** שיתוף מבואות פועל רק כאשר מדאורייתא מותר (אינו כרמלית); עירוב חצרות בלחם פועל רק כאשר באמת חצר אחת. כאשר מדובר בשתי חצרות נפרדות ממש, נשאר איסור הטלטול מאחת לשנייה, ועירוב הלחם אינו יכול לפתור זאת. **אבל** – אם שתי החצרות באותו מבוי וכבר עשו שיתוף מבואות, אין צורך להגיע לחלון כדי לחבר את החצרות. כל הדיון על חלון הוא רק כאשר אין עצה טובה יותר.

הלכה – חלון שבין שני בתים / בית לעלייה

רמב"ם: חלון שבין שני בתים – אפילו הוא למעלה מעשרה, ושיעורו בד' על ד'. וכן חלון שבין בית לעלייה.

פשט

בחלון בין שני בתים (לא חצרות) צריך רק את השיעור של ד' על ד', אבל התנאי של למטה מעשרה נופל. כך גם בחלון בין בית לעלייה (קומה שנייה).

חידושים והסברות

1. **חילוק בין חצרות לבתים:** בין שתי חצרות צריך שני תנאים (ד' על ד' וגם למטה מעשרה). בין שני בתים או בית לעלייה צריך רק את השיעור של ד' על ד', אבל לא את התנאי של למטה מעשרה. הסברא: לאחד שני בתים קל יותר משתי חצרות, כי בתים כבר קרובים יותר אוטומטית – הם באותה חצר או אפילו באותו בניין.

2. **חידוש של בית ועלייה:** אפילו בין למטה ולמעלה באותו בניין צריך עירוב חצרות כאשר מדובר בשתי דירות נפרדות (חלוק בדירה). אדם היה חושב שבבניין אחד מותר לטלטל בחופשיות, אבל זה לא כך – שתי קומות עם שני דיירים נפרדים הן כמו שתי רשויות היחיד.

3. **[Digression: דיון על טעם הגזירה בבית ועלייה]** הטעם המקורי של הגזירה הוא שלא יבואו לטלטל מרשות היחיד לרשות הרבים, כי השטח המשותף (חצר) נראה כרשות הרבים. אבל בבית ועלייה אין שטח משותף – מטלטלים ישירות מרשות היחיד אחת לשנייה. איך מתאים הטעם? התירוץ: היסוד הוא **כל רשות היחיד שחולקין בדוירין** – כאשר שני אנשים נפרדים גרים, זה כשלעצמו מספיק לאיסור, אפילו בלי שטח משותף. הגזירה מגיעה עד כדי כך ששני רשויות היחיד נפרדות כלשהן צריכות עירוב חצרות. אין להיצמד יותר מדי לטעמים – חכמים אמרו את הטעם בהתחלה, אבל ההלכות ממשיכות גם למקרים שבהם הטעם לא מתאים בדיוק.

הלכה – חלון עגול

רמב"ם: השיעור של ד' על ד' אינו דווקא מרובע – חלון עגול גם כשר, אבל הוא חייב להיות גדול מספיק שאפשר להכניס ריבוע של ד' על ד' בתוכו.

פשט

חלון עגול כשר אם הוא גדול מספיק שריבוע של ד' על ד' נכנס בתוכו.

חידושים

העיקול חייב להיות קצת יותר גדול מד' על ד', כי לא מחשבים את כל שטח המעגל, אלא את הריבוע שנכנס בתוכו. זה קשור לכלל של "מרובע בתוך

חידוש: כאן מדובר על **מדרגות בנויות** (לא סולמות ניידים), כי אם אפשר להזיז את הסולם, כבר למדנו קודם שאפילו "זוקף לכותל" מתיר. הדין החדש הוא רק בסולמות קבועים שאי אפשר להזיזם.

5. **כבדו קובעו** – כובד הסולם הוא מה שעושה אותו קבוע. אין צורך לחבר אותו פיזית לכותל, אבל הוא חייב להיות ממש שם ולא לעוף.

הלכה – מציבה על גבי מציבה

רמב"ם: בונה מציבה על גבי מציבה בצד הכותל – בונים מדרגות אבן ליד הכותל כדי להפחית את גובה הכותל (שיהיה פחות מעשרה טפחים):

- אם יש בתחתונה ד' טפחים – ממעט, כי ד' על ד' הוא רשות בפני עצמו.
- אפילו אין בתחתונה ד' טפחים, אבל אין בינה לבין העליונה שלשה – דרך לבדו הן מצטרפות, ואם ביחד הן ד' טפחים, גם זה ממעט.

פשט

מציבות ליד הכותל עושות את הכותל נמוך יותר באופן אפקטיבי, כך שאפשר לעבור.

חידושים

1. איך שתי מציבות עובדות ביחד: הן מונחות במדרגות – אחת בולטת יותר לצד אחד, השנייה לצד השני – וביחד הן מורידות מגובה הכותל.
2. חילוק בין מציבה לסולם: מציבה טובה יותר מסולם בהיבטים מסוימים: בסולם ראש הסולם צריך להגיע עד לבדו מלמעלה (פחות משלשה), אבל במציבה מספיק שממעטים את הכותל לפחות מעשרה – זה הרבה פחות מחמיר. הטעם: מציבה נוחה לעמוד עליה, היא פועלת כתקרה של כותל – היא ממש מגמיכה את הכותל.

3. דין "אם רצו" במציבה לעומת כותל פחות מעשרה: בכותל שהוא ממש פחות מעשרה טפחים, הדין הוא שחייבים להיות מעורבים כאחד (כי זה כמו חצר אחת). אבל בכותל שהוא עשרה טפחים רק שהומעט דרך מציבות – הדין רק אם רצו מערבין אחד, כמו בסולם/פתח. החילוק: כותל ממש נמוך הוא כמו רשות אחת; כותל שהומעט דרך מציבות הוא יותר כמו סולם/פתח – נותן אפשרות אבל לא חובה.

4. אותו דין במדרגות עץ – הדין זהה אם מניחים מדרגות עץ (לא רק אבן), עוד צריך שיהיה ד' טפחים או הכשר ד' טפחים.

הלכה – זיז (בליטה) באמצע הכותל

רמב"ם: כותל גבוה (לפחות עשרה טפחים) בין שתי חצרות, ויש זיז (בליטה/מדרגה) באמצע הכותל.

פשט

הזיז משמש כאמצעי להפחית את הגובה האפקטיבי של הכותל, כך שאפשר לעבור מחצר אחת לשנייה.

חידושים

1. אופן ראשון – זיז עם סולם: אם מהזיז עד ראש הכותל פחות מעשרה טפחים, מציבים סולם מהקרע עד הזיז. הסולם עוזר לעבור את החלק התחתון, והחלק העליון (פחות מעשרה) קל מספיק לעבור. אז מערבין אחד אם רצו. אבל – הסולם חייב לעמוד ממש לפני הזיז (ישירות מתחת לזיז), לא בצד הזיז (בצד). אם הסולם עומד בצד, אינו מועיל.
2. אופן שני – זיז בלי סולם (כותל של 19 טפחים): בכותל של תשע עשרה טפחים, מוציאים זיז אחד באמצע. זה מחלק את הכותל לשני חלקים של תשעה וחצי טפחים כל אחד – שניהם פחות מעשרה. אפשר לקפוץ למעלה על הזיז, ומהזיז עד ראש הכותל גם פחות מעשרה. חידוש: כאן אין צורך בסולם כלל – הזיז לבדו מספיק, כי שני החלקים פחות מעשרה. רש"י כותב: "מזה לצד זה פחות מעשרה."

עגול" – כמו בתחום שבת, רק שם זה הפוך (עגול בתוך מרובע, שעושה אותו גדול יותר מבחוץ).

הלכה – כותל שבין שתי חצרות

רמב"ם: כותל שבין שתי חצרות, או מחיצה שבין שתי חצרות – הדין תלוי בגובה הכותל:

- פחות מעשרה טפחים – מערבין יחד ואין מערבין שנים.

- עשרה טפחים – מערבין שנים ואין מערבין אחד.

- עשרה טפחים עם סולם/מציבה/זיז – אם רצו מערבין אחד, אם רצו מערבין שנים.

פשט

שלושה מקרים:

- פחות מעשרה טפחים – זו אינה מחיצה אמיתית, וזה כמו חצר אחת – חייבים לעשות עירוב אחד.

- עשרה טפחים – זו מחיצה שלמה, ואלו שתי חצרות נפרדות – אי אפשר לעשות עירוב אחד.

- עם סולם/מציבה/זיז – המצב האמצעי: אם רצו.

חידושים

הכלל של עשרה טפחים כמחיצה הוא אותו יסוד כמו בכל הלכות שבת. "כותל" הוא קיר אבן קבוע, "מחיצה" אולי משהו יותר זמני (גדר, קרשים וכו') – אבל הדין זהה.

הלכה – סולם מכאן וסולם מכאן

רמב"ם: אם בין שתי חצרות יש כותל, ומשני הצדדים עומד סולם, זה נחשב כפתח, ואם רצו מערבין אחד.

פשט

הסולם מאפשר לעבור מחצר אחת לשנייה, ולכן זה מטופל כפתח בכותל. זה לא נותן דין של "חצר אחת" ממש (כמו כותל פחות מעשרה), אלא נותן דין של אם רצו מערבין אחד.

חידושים והסברות

1. סולם זקוף הסמוך לכותל – אפילו כאשר הסולם עומד זקוף נשען על הכותל, כך שאי אפשר לעלות עד שמושכים את התחתית קצת מהקיר (שאינו יכול לעלות בו עד שימשוך וירחיק תחתיו מן הכותל) – גם זה מתיר. הטעם: כיוון שהסולם מונח שם דווקא למטרה זו, זה נחשב כפתח.

2. לא הגיע ראש הסולם לראש הכותל – אפילו כאשר הסולם לא מגיע עד ראש הכותל, אם נשאר מבנין פחות משלשה טפחים – חל דין לבדו, והסולם מתיר.

3. "זוקף לכותל" – פירוש: היתה מחלוקת בהבנה: האם "זוקף לכותל" פירושו שהסולם מונח איפשרו בקרבת מקום מוכן להביא, או שזה פירושו ממש שהוא עומד זקוף נשען על הכותל. המסקנה: זוקף לכותל פירושו שהוא עומד זקוף נשען על הכותל – הסולם נמצא שם פיזית, רק שהוא לא במצב משופע לטיפוס. לא מדברים על הבאת סולם ממקום אחר.

4. סולמות שאינם מכוונין זה כנגד זה – כאשר הכותל רחב, ושני הסולמות (אחד מכל צד) אינם מכוונים זה כנגד זה:

- אם היה הכותל רחב ד' טפחים – אפילו כאשר הסולמות רחוקים זה מזה (אחד בצפון, אחד בדרום), אם רצו מערבין אחד. הטעם: כותל רחב ד' טפחים מספיק שאדם יכול ללכת עליו מסולם אחד לשני.

- אם אין ברוחב הכותל ד' טפחים – אז צריך לבדוק אם הסולמות קרובים: אם אין בין הסולמות שלשה טפחים – מערבין אחד (דרך לבדו). אם יש ביניהם שלשה – מערבין שנים.

2. **קושיה:** אם קשין הוא רק קש, אפשר פשוט ללכת דרכו? בוודאי מדובר על שער (גדר) של עשרה טפחים גובה, שהוא די גבוה, אבל חלש מדי לסולם.

3. **היה סולם באמצע וקשין מכאן ומכאן:** אם הסולם עומד יציב באמצע וקשין משני הצדדים – **אם רצו מערבין שנים** (פירושו: אפשר בשני האופנים – או שניים או אחד). הסולם חייב להיות יציב – לא נשען על הקש (שייפול), אלא עומד יציב בין שני הצדדים. **חידוש בלשון:** "מערבין שנים" פירושו למעשה שאפשר בשני האופנים, לא שחייבים שניים.

הלכה – כותל גבוה עשרה: להפחית

רמב"ם: אם יש באורכה מיעוט ד' טפחים – כל עוד יש שטח של 4 טפחים שבו הכותל פחות מעשרה טפחים, אפשר לעשות עירוב אחד, כי זה כמו פתח.

חידושים

1. **סתירת מקצת הכותל – "צד הקצר נוטל חצי צד":** כאשר הורסים רק חלק מעובי (רוחב) הכותל, נוצרת שאלה: לאיזו חצר שייך הכותל? הכלל: **מהצד שבו נמוך יותר** (שבו הורידו), קל לעלות – לכן אותו צד של הכותל שייך לאותה חצר. **ושאר הכותל הגבוה נשאר בין שתי החצרות.**

2. **קושיה:** מדוע עוזר להוריד רק חלק מהעובי? הרי עדיין יש כותל עשרה טפחים! התירוץ: **מצד אחד** אפשר עכשיו לעלות בקלות עד הראש, כי שם הורידו – כך שלגבי **הצר אחת** חל שינוי, אבל לגבי **הצד השני** זה נשאר ללא שינוי. (הלומד אינו מרוצה מתירוץ זה – כאשר צריך להכניס מילים שלא כתובות במפורש.)

הלכה – פרצה בכותל

רמב"ם: אם היתה פרצה עד עשר אמות – עד 10 אמות זה פתח, אפשר לעשות שני עירובין (או אחד). **יתר מעשר** – יותר מ-10 אמות מבטל את הקיר, חייבים לעשות עירוב אחד.

חידושים

1. **שיטת רבי – השלימה ליתר מעשר:** כאשר רוצים להגדיל פרצה קיימת שתהיה יותר מ-10 אמות (כדי שיצטרפו לעשות עירוב אחד), מספיק **חוקק בכותל גובה עשרה טפחים** – צריך רק לחקוק 10 טפחים גובה, לא עד הראש. יכול להישאר חלק כותל מלמעלה או מלמטה.

2. **לכתחילה פורץ יתר מעשר מקרן לקרן:** אם רוצים לכתחילה לפרוץ יותר מ-10 אמות (לא להגדיל פרצה קיימת), אז **חייב** להרוס את כל הגובה של הכותל עד הראש – 10 טפחים לבד אינם מספיקים.

הלכה – חריץ שבין שתי חצרות

רמב"ם: חריץ/תעלה בין שתי חצרות – עמוק עשרה ורחב ארבעה או יתר – הוא רשות בפני עצמו, חייבים לעשות שני עירובין. **פחות מכאן** – מערבין אחד.

פשט

החריץ הוא הצד השני של מחיצה – לא למעלה אלא למטה. חריץ עמוק עשרה ורחב ד' מפריד בין שתי חצרות.

חידושים

1. **להפחית עומק בעפר/צרורות:** אם זורקים פנימה חול או אבנים קטנות, **סתם עפר וצרורות שבחריץ מבוטלין הן** – הן מתבטלות אוטומטית לחריץ, החריץ נעשה קטן יותר, וחייבים לעשות עירוב אחד.

2. **תבן או קש:** בקש זה שונה – אין ממעטין עד שיבטל – חייב לומר במפורש "הריני מבטל את התבן." הטעם: קש האדם יכול להוציא (למשל

3. **אופן שלישי – שני זיזין (כותל של 20 טפחים):** ככותל של עשרים טפחים אי אפשר עם זיז אחד, כי כל חלק יהיה עשרה טפחים. לכן צריך שני זיזין זה שלא כנגד זה – לא אחד על גבי השני, אלא מוסטים כמו מדרגות (כמו שטפסים על עצים). התנאי: מקרקע עד זיז תחתון – פחות מעשרה, מזיז עליון עד ראש הכותל – פחות מעשרה, ובין שני הזיזין אפשר לטפס בקלות.

4. **מדוע זיז מספיק בלי קביעות, אבל סולם צריך קביעות?** זיז מובנה בכותל – קשה לשנות אותו, הוא לא יכול להיעלם. סולם לעומת זאת הוא דבר נייד, לכן צריך קביעות. הכובד (משקל) של הסולם הוא מה שעושה אותו קבוע – "כבדו קובעו."

הלכה – דקל (עץ דקל) במקום סולם

רמב"ם: דקל שחתכו וסמכו על ראש הכותל ועל הארץ – חתכו דקל והניחו אותו בין הקרקע לראש הכותל – **מערבין אחד אם רצו.**

פשט

דקל המונח נשען על הכותל משמש כסולם.

חידושים

- דקל אינו ממש סולם, אלא קורת עץ, אבל נוח יותר ללכת עליו כי הוא ארוך, רחב, וקל יותר להיאחז.

- **ואחד צריך לקבוע** – אין צורך לקבוע את הדקל (לחבר אותו). מספיק שהוא מונח שם.

- **וכן סולם – כבדו קובעו** – גם בסולם, הכובד עצמו עושה אותו קבוע.

הלכה – אילן (עץ חי) ליד הכותל

רמב"ם: אם עץ חי עומד ליד הקיר ואפשר לטפס דרכו, מערבין אחד.

פשט

עץ חי פועל כסולם, אף על פי שאסור מדרבנן להשתמש בעץ בשבת (השתמשות באילן).

חידושים

1. **איסור השתמשות באילן בשבת הוא רק איסור שבות (מדרבנן),** ושבות לא מפריע. הכלל כמו בלחם לעירוב – שם גם חילקנו בין דאורייתא לדרבנן.

2. **אשרה (עבודה זרה):** אם העץ הוא אשרה שאסורה בהנאה מדאורייתא (בחוץ לארץ לפי שיטת רש"י), אז אי אפשר לעשות עירוב אחד – חייבים לעשות שני עירובין. החידוש הוא שטיפוס על עץ אשרה נקרא הנאה מהעץ, בדיוק כמו השתמשות באילן בשבת.

3. **[Digression: בין השמשות]** מוזכר שאולי הטעם שבגללו שבות לא מפריע הוא כי בין השמשות ערב שבת (כאשר העירוב קונה) מקילים בדרבנן. אבל גם מוזכר שבחצר ראינו שאפילו כאשר משהו מתבטל בשבת, זה לא בהכרח תלוי בבין השמשות.

הלכה – קשין (גדר קש)

רמב"ם: קשין (קש) בין שתי חצרות – אפילו עם סולם, אין מערבין יחד, כי שאין כח הרגל עולה בסולם לפי שאין לו על מה שיסמוך – אי אפשר לטפס על קשין, הסולם אין לו על מה להישען.

פשט

מחיצת קש חלשה מדי לסולם – הסולם ייפול.

חידושים

1. **חילוק בין קשין למדבין:** מדבין (מחיצה יותר יציבה) שמחובר יש לו דין ככותל, אבל קשין חלש מדי.

אחת (חייבים לעשות עירוב אחד). **אם יש ביניהן שלשה או יותר** — **מערבין זה לעצמו וזה לעצמו** (אלא אם כן עושים גשר).

חידושים

בפחות משלשה טפחים חל לבדוד — זה כמו גזוטרטא אחת, אי אפשר לומר שזה שתיים נפרדות, לכן חייבים לעשות עירוב אחד.

הלכה — **רוחב הכותל: למי שייך הכותל**

רמב"ם: כותל שבין שתי הצרות שהוא רחב, והיו גבוה עשרה טפחים מחצר זו ושמה לקרקע חצר שנייה — נותנין רחבה לבני החצר ששויין. הואיל ותשמישו בנחת לאלו ובתשמישו בקושי לאלו — נותנין אותו לאלו שתשמישו בו בנחת.

פשט

בכותל רחב בין שתי הצרות במקום הררי — מצד אחד הוא גבוה עשרה טפחים (קשה להשתמש), מהצד השני שווה (קל להשתמש). הכלל: נותנים אותו למי שיכול להשתמש בו בנחת.

חידושים

1. הכותל הוא רשות היחיד בפני עצמו (רחב ד' וגבוה י'), אבל זו אינה בעיה — כי אם הוא שייך לחצר אחת, תושבי אותה חצר פועלים עבור הכותל דרך עירובם. זה לא שטח נוסף, אלא חלק מרשותם.

2. זה לא רק דין של שבת — גם בימות החול צריך לדעת למי שייך הכותל (חושן משפט הלכות), מי יכול לנטוע וכו'. אבל לגבי הלכות שבת הכלל: תשמיש בנחת קובע.

הלכה — **וכן חריץ**

רמב"ם: וכן חריץ שבין שתי הצרות שהוא עמוק עשרה טפחים מצד הצר זו אבל שוה לקרקע חצר שנייה — נותנין רחבו לחצר ששויין, לפי שתשמישו נחת לזה וקושי לזה.

פשט

אותו דין כמו בכותל — החריץ שייך למי שיכול להשתמש בו בנחת.

הלכה — **כאשר אף אחד לא יכול להשתמש בנחת**

רמב"ם: היה הכותל שבין שתי הצרות נמוך מן החצר העליונה וגבוה מן החצר התחתונה — שבני העליונה משתמשין בו על ידי השלשול, ובני התחתונה משתמשין בו על ידי הזריקה — שניהן אסורין, עד שיערבו שתיהן עירוב אחד. אבל אם לא עירבו, אין מכניסין מכותל זה לבתים ואין מוציאין מבתים לכותל זה.

פשט

כאשר שתי הצרות יכולות להשתמש בכותל רק בקושי (אחד על ידי הורדה, השני על ידי זריקה) — אף אחד לא מקבל אותו, ושניהם אסורים עד שיעשו עירוב אחד יחד.

חידושים

הכותל נעשה רשות היחיד שלישית — הוא רחב ד' וגבוה י', כלומר רשות היחיד בפני עצמו, אבל בלי עירוב עם אף חצר. זה כמו חצר בין שני בתים שבה לא עשו עירוב חצרות — אסור לטלטל לשם או משם.

הלכה — **חורבה בין שני בתים**

רמב"ם: שני בתים משני צדי חורבה, רשות היחיד — בין שני בתים יש חורבה שהיא רשות היחיד. שלושה מקרים:

1. אם יכולין שניהם להשתמש בחורבה על ידי זריקה (שניהם רק על ידי זריקה) — אסורין זה בזה, אסורין זה על זה עד שיעשו עירוב.

להאכיל לבהמות), ויישאר חור של עשרה טפחים. בסתם אדם אינו מבטל קש לחור.

3. **חילוק מסולם:** הבעיה הקודמת עם קש בסולם (שהוא רך ומחליק) אינה שייכת בחריץ — כי כאן ממלאים חור, אין צורך לטפס.

4. **להפחית רוחב בלוח/קנה:** אפשר גם להפחית את הרוחב של חריץ — בלוח או בקנה שהשיטו באורך כל החריץ — קרש או מקל שעובר לכל אורך החריץ, עושה אותו פחות מ-4 טפחים רוחב, ואז מערבין אחד.

הלכה — **מיעוט מחיצה בדבר הניטל בשבת**

רמב"ם: אפשר להפחית מחיצה (למשל עץ עשרה טפחים) על ידי הנחת קרש או כלי — בכל דבר הניטל בשבת (כלי שמלאכתו להיות, כמו כוס/קערה). אבל רק אם הדבר מחובר לארץ חיבור שאפשר לשמטו עד שיחפור בדקר — כלומר מחובר כל כך חזק שצריך את לחפור בכף (שזו מלאכה של חורש/בונה/סותר), אז זה נחשב כמיעוט.

פשט

דבר שניטל בשבת יכול להפחית רק כאשר הוא מחובר חזק. מוקצה (דבר שאינו ניטל בשבת, כמו קורת עץ או מליח) — כיוון שלא יוציאו אותו בשבת, נחשב כמיעוט אפילו בלי חיבור לארץ.

חידושים

החילוק בין דבר הניטל בשבת לדבר שאינו ניטל: בדבר הניטל בשבת יש חשש שיוציאו אותו והמחיצה תחזור, לכן צריך חיבור לארץ. במוקצה מחמת גופו (לא סתם כלי שמלאכתו לאיסור, אלא ממש מוקצה) — כיוון שלא יוציאו אותו, זה נחשב גם בלי חיבור.

הלכה — **לוח רחב ד' טפחים על חריץ (גשר)**

רמב"ם: כאשר יש חריץ בין שתי הצרות, ומניחים לוח שרחבו ארבעה טפחים מעליו — זה מתפקד כגשר, ואז מערבין אחד, אם רצו מערבין שנים.

פשט

זה המקרה השלישי בחריץ: (1) מחיצה טובה = חייבים שני עירובין; (2) מחיצה חלשה = חייבים עירוב אחד; (3) מחיצה עם מעבר (גשר) = אם רצו.

חידושים

שיעור הגשר הוא רוחב ארבעה טפחים — כמו בכותלים, שאנשים יכולים ללכת עליו. זה מקביל לדין של כותל עם סולם — שניהם יוצרים מעבר שעושה "אם רצו".

סיכום שיטתי: שלוש מבנים — **כותל, חריץ, חלון**

כל שלושת המבנים (חלון, כותל, חריץ) יש להם שלושה מקרים:

1. **מחיצה/הפרדה טובה** = חייבים לעשות שני עירובין (כותל עשרה, חריץ עשרה, חלון שאינו כשר).

2. **מחיצה חלשה** = חייבים לעשות עירוב אחד (כותל פחות מעשרה, חריץ פחות מעשרה).

3. **מחיצה עם מעבר** (סולם, גשר, חלון כשר) = **אם רצו מערבין אחד, אם רצו מערבין שנים**.

הלכה — **גזוטרטאות (מרפסות) זו כנגד זו**

רמב"ם: גזוטרטאות זו כנגד זו — אם יש בה לוח שרחב ארבעה טפחים או יותר, מערבין עירוב אחד, ואם רצו מערבין שנים. אבל אם היו זו למעלה מזו: אם יש ביניהן פחות משלשה טפחים — הרי הן כגזוטרטא

הלכה – כלי ששבת בבית ויצא לחצר
רמב"ם: וכן אם שבת הכלי בבית ויצא לחצר, לא יעבירונו לחצר אחרת או לגג אחר או לראש הכותל או לקרפף, אלא אם כן ערבו כל אנשי המקום שהוא שמוציאין מכלי זה עירוב אחד.

פשט

כלי ששבת בבית, אפילו הוציאו אותו לחצר, אסור להמשיך להזיזו לחצר/גג/כותל/קרפף אחר, אלא אם כן כל אנשי המקום עירבו עירוב אחד.

חידושים

זו חזרה על היסוד: מקור הכלי (בית) קובע את דינו. אפילו הוא כבר יצא לחצר, הוא נשאר עם דין "כלי ששבת בבית" ואסור להזיזו הלאה בלי עירוב.

הלכה – באר שבין שתי חצירות: מחיצה

רמב"ם: באר שבין שתי חצירות, אין ממלאין הימנו בשבת אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים... אם עשה למעלה מן המים – צריך טפח אחד שיכנס בתוך המים. אם עשה המחיצה כולה בתוך המים – צריך שני טפחים ממנה יוצאים למעלה כדי שתהיה הכר רשות לזה ורשות לזה.

פשט

באר בין שתי חצרות בלי עירוב – אסור לשאוב מים אלא אם כן עושים מחיצה של 10 טפחים באמצע הבאר, כדי לחלק את המים בין שתי הרשויות.

חידושים

דיני מחיצה תלויה במים: אם המחיצה גבוהה מהמים, צריך לפחות טפח להיכנס למים – היא חייבת ממש להפסיק במים עצמם, לא רק להיראות כמחיצה. אם המחיצה כולה במים, צריך שני טפחים לבלוט מלמעלה – כדי שתהיה היכר, שיראו שיש חלוקה בין שתי הרשויות.

הלכה – קורה על פי הבאר

רמב"ם: וכן אם עשה על פי הבאר קורה רחבה ארבעה טפחים, זה ממלא מצד הקורה וזה ממלא מצדה האחר, וכאילו יבדיל חלק זה מחלק זה. אף על פי שהמים מעורבין למטה, קל הוא שהקלו חכמים במים.

פשט

במקום מחיצה בפנים, אפשר להניח קורה של 4 טפחים רוחב על פי הבאר, וכל אחד שואב מצדו. הקורה משמשת כסימן/הפסק.

חידושים

קולא מיוחדת במים: אף על פי שמלמטה המים מעורבים, חכמים הקילו במים כי אנשים צריכים לשתות בשבת. לכן קורה למעלה מספיקה כהיכר, אפילו בלי מחיצה ממשית במים.

הלכה – באר בתוך שביל שבין שתי כותלי חצרות

רמב"ם: באר שבתוך שביל שבין שתי כותלי חצרות, אפילו שאין מופלג מכותל זה ארבעה טפחים ומכותל זה ארבעה טפחים, שניהם ממלאין ממנו ואין צריכין היכר.

פשט

כאשר באר נמצאת בשביל (דרך) בין שני כותלים של שתי חצרות – אפילו היא קרובה לשני הכותלים (פחות מ-4 טפחים מכל כותל) – אין צורך בשום מחיצה או היכר, ושניהם יכולים לשאוב.

חידושים

חילוק מבאר שבין שתי חצירות: השביל בין שני הכותלים הוא מקום נפרד – הוא לא חלק מאף חצר. כיוון שאף אחד לא יטלטל משם, וזה מקום בפני

2. אם תשמישו לזה בנחת, והאחר אינו יכול להשתמש אלא על ידי זריקה – מי שיכול להשתמש בנחת מקבל את החורבה.

3. [משמטע: אם שניהם בנחת – אם רצו].

חידושים

לחם משנה: "על ידי זריקה" אינו דווקא זריקה – פירושו סתם דרך לא נוחה להשתמש. הלחם משנה שואל: בחורבה, מדוע דווקא לזרוק, אפשר להיכנס? תירוץ: מדובר על חילוק בגובה – אחד צריך לרדת עמוק יותר, לכן זה לא בנחת.

הלכה – גגות, קרפיפות, מבואות, כתלים – כולן רשות אחת

רמב"ם: כל גגות העיר, אף על פי שהן זה גבוה וזה נמוך, וכן כל הקרפיפות שהוקפו שלא לשם דירה שאין מוקפין יותר מבית סאתים, וכן עובי הכותלים שבין החצרות – אם המבוי יש לו לחי או קורה, כולן רשות אחת, ומטלטלין בכולן בלא עירוב כלים ששבתו בתוכן, אבל לא כלים ששבתו בתוך הבית.

פשט

מדאורייתא כל מקום מוקף מחיצה הוא רשות היחיד ומותר לטלטל. חכמים אסרו לטלטל מרשות היחיד לרשות היחיד בלי עירוב. אבל במקומות מסוימים – גגות, קרפיפות (שהוקפו שלא לדירה ואינן יותר מבית סאתים), עובי הכותלים, ומבואות עם לחי או קורה – חכמים לא אסרו. מותר לטלטל מאחד לשני בלי עירוב, אבל רק כלים ששבתו שם (לא כלים שבאים מבית).

חידושים

1. **יסוד ההלכה – גזירת חכמים נוגעת רק לבתים:** כל הגזירה של עירוב היא בעיקר על בתים. מקומות שמוקפים מחיצה אבל לא מקומות דירה – כמו גגות (גג הבית, שמשמשים בו אבל לא גרים שם), קרפיפות שלא הוקפו לדירה, עובי הכותלים, מבואות – חכמים לא גזרו. כלומר, כל המקומות שאינם בית נקראים זה ביחס לזה "רשות אחת" ומותר לטלטל ביניהם.

2. **החילוק בין כלים ששבתו בתוכן לכלים ששבתו בבית:** החידוש העיקרי הוא שרק כלים ששבתו בגגות/קרפיפות/מבואות מותר להזיז מאחד לשני. כלים שבאים מבית – אפילו כבר הוציאו אותם לחצר – אסור להמשיך להזיז לחצר אחרת, גג, כותל, או קרפף, אלא אם כן כל אנשי המקום עירבו עירוב אחד.

הלכה – כיצד: דוגמה של טלטול דרך גגות וחצרות

רמב"ם: כיצד? כלים ששבתו בתוך החצר, בין עירבו יושבי החצר בין לא עירבו, מותר להעלותן מן החצר לגג או לראש הכותל, ומן הגג לגג אחר הסמוך לו אפילו גבוה ממנו כל שהוא, ומן הגג האחד לחצר השניה, ומן החצר השניה לגג שלישי... עד שיעבירונו כל המדינה כולה דרך גגות.

פשט

אפשר לטלטל כלי שהיה בחצר דרך כל העיר – דרך גגות, חצרות, קרפיפות, מבואות, כתלים – כל עוד לא נכנסים לבית.

חידושים

מחלוקת ראשונים לגבי כלי ששבת בבית עם עירוב: אם יש עירוב בין בית לחצרו, האם אז מותר לקחת כלי מבית דרך חצר ולהמשיך להזיז לקרפיפות/גגות אחרים? רש"י אומר שאסור – דווקא כלים שהיו לכתחילה בחצר (לא בבית) מותר להמשיך להזיז. לפי הרמב"ם יש שיטה (כפי שכמה אחרונים אומרים) שאם יש עירוב בין בית לחצר, הכלי נחשב כאילו שבת בחצר, ומותר להמשיך להזיזו. האחרונים מעירים שזה לא מסכים עם שיטת רש"י.

משתנה באמצע.

2. **מחיצה וירטואלית:** בנפל הכותל בשבת, מותר לטלטל "עד עיקר המחיצה" — כלומר, עד המקום שבו היתה המחיצה, כאילו היא עדיין עומדת. זה חידוש — מחיצה וירטואלית שכבר לא קיימת פיזית.

3. **נתוסף דיירין בשבת:** אפילו כאשר דיירים חדשים מגיעים באמצע השבת (בגלל שהקיר נפל), זה לא מפריע — **שהדיירין הבאין בשבת אינן אוסרין**. זה טעם שני (לא רק הותרה מקצתה): אנשים חדשים שבאים בשבת לא מבטלים את העירוב.

הלכה — נסתם ונפתח בשוגג, או על ידי גוי

רמב"ם: נסתם ונפתח בשוגג, או שעשאו גוי על דעתן — חוזר לטלטל.

פשט

כאשר החלון/פתח נסתם ואחר כך נפתח שוב בשוגג, או שגוי פתח אותו (על דעתו שלו, לא בהוראת יהודי), מותר שוב לטלטל בין שתי החצרות.

חידושים

"**על דעתן**" — **דעת הגוים:** זה חייב להיות "על דעת הגוים" (על דעתו של הגוי), כי אם גוי עושה מלאכה עבור יהודי בשבת זה אסור. רק כאשר הגוי עושה זאת לעצמו, זה מותר.

הלכה — שתי ספינות

רמב"ם: שתי ספינות או שתי חצרות זו בצד זו שעירבו — ונפסקו, אסור לטלטל מזו לזו, אפילו הוקף מחיצה... חוזר ונקשר בשוגג — חוזר ונתר, מותרין.

פשט

שתי ספינות שקשורות זו לזו הן כמו שתי חצרות — אפשר לעשות עירוב אחד. אם הן מתנתקות באמצע השבת, אסור לטלטל ביניהן (אפילו עם מחיצה), אבל כל ספינה לעצמה נשארת מותרת. אם הן נקשרות שוב בשוגג — מותר שוב לטלטל ביניהן.

חידושים

1. **ספינות = חצרות:** זה חידוש ששתי ספינות שקשורות יש להן דין של שתי חצרות, ואפשר לעשות עירוב אחד.

2. **אפילו הוקף מחיצה:** אפילו יש מחיצה בין שתי הספינות, כיוון שהן שתי רשויות היחיד נפרדות, זה מפריע — אסור לטלטל ביניהן בלי עירוב.

3. **חוזר ונקשר בשוגג:** אותו כלל בחלון — אם זה נקשר שוב בשוגג, חוזר ונתר (נעשה שוב מותר), כי הותרה מקצת שבת הותרה כולה.

4. **קושיה על הרמב"ם:** מדוע הרמב"ם מזכיר את דין הספינות דווקא בשאלה של נפסק (כאשר הקשר נחתך)? הרמב"ם יכול היה להביא ספינות בהלכות רבות אחרות — למשל, הדין העיקרי שספינות צריכות להיות נקשרות כדי לעשות עירוב, ועוד הרבה הלכות הקשורות לספינות. מדוע זה מוזכר רק בהקשר הזה? הקושיה נשארת פתוחה.

סיומ פרק ג' מהלכות עירובין

פרק ג' מהלכות עירובין ברמב"ם הסתיים. הפרק עסק בהלכות של שתי חצרות סמוכות — איך אפשר לאחדן (דרך חלון, סולם, מציבה, זיז, גשר, פירצה), מתי חייבים לעשות שני עירובין, מתי חייבים לעשות אחד, ומתי זו רשות. בנוסף למדנו הלכות של למי שייך כותל/חריץ (תשמיש בנחת), הלכות גגות/קרפיות/מבואות (רשות אחת), הלכות באר שבין שתי חצרות, הלכות חצר קטנה שנפרצה לגדולה, הכלל של הותרה מקצת שבת הותרה כולה, והלכות ספינות.

עצמו בין שתי רשויות, אין צורך במחיצה או היכר. זה שונה מבאר שבין שתי חצרות שנמצאת ממש באמצע הכותל המשותף.

[Digression: דרך אויר] כאשר שתי חצרות משתמשות בשביל רק דרך המרחב האווירי (דרך אויר) — למשל, כל אחד שואב מים מבאר דרך חלוננו — אין צורך לעשות זיון, כי "שהן אוסרין זה על זה דרך אויר". עירוב נחוץ רק כאשר שניהם משתמשים בקרקע של הרשות. כאשר משתמשים רק במרחב האווירי, זה לא נחשב כשותפות ברשות.

הלכה — חצר קטנה שנפרצה במלואה לחצר גדולה

רמב"ם: חצר קטנה שנפרצה במלואה לחצר גדולה — הגדולה מערבין לעצמן, והקטנה אוסרין עד שיערבו עם בני גדולה. שדירי גדולה חשובין בקטנה, ואין דירי קטנה חשובין בגדולה.

פשט

כאשר קיר של חצר קטנה לחצר גדולה נפרץ (מערב שבת), אנשי חצר גדולה יכולים

לעשות עירוב לעצמם, אבל אנשי חצר קטנה חייבים לערב עם הגדולה — הם לא יכולים לעשות עירוב לעצמם.

חידושים

1. **פירצה פחות מעשר:** כל המקרה מדבר כאשר הפירצה פחות מעשר אמות, כי סתם פירצה גדולה היתה בעיה של מחיצות בכלל.

2. **מדוע הגדולה יכולה לעשות עירוב לבד?** כי לגדולה עדיין יש את קירותיה שלה (מחיצות) — מנקודת מבטם יש קירות סביב חצרם. מחיצת הקטנה שנפרצה לא משפיעה על המבנה שלהם.

3. **מדוע הקטנה לא יכולה לעשות עירוב לבד?** כי לקטנה אין יותר קיר בינה לבין הגדולה — שטחה פתוח לגמרי לגדולה, ואין לה דרך לטלטל בשטחה שלה בלי מעורבות הגדולה.

4. **לשון קשה — דירי גדולה חשובין בקטנה:** הטעם של "חשיבות" קשה להבין. הרמב"ם נותן שני טעמים: (1) לגדולה יש פתח, (2) דירי גדולה חשובין בקטנה — כלומר, הגדולה "גרה" גם בקטנה (כי הקטנה בטלה לגדולה), אבל להיפך לא. כל המפרשים גם התקשו עם הטעם הזה — "צרת רבים חצי נחמה, נחמת שוטים."

5. **ביטול הקטנה:** המהלך הוא שהקטנה מתבטלת לגדולה. דירי הגדולה נחשבים כאילו הם גרים גם בקטנה, אבל דירי הקטנה לא נחשבים כאילו הם גרים בגדולה. ממילא הגדולה יכולה להסתמך על מחיצות הקטנה (הקירות האחרים שלא נפרצו), אבל הקטנה לא יכולה.

הלכה — הותרה מקצת שבת הותרה כולה

רמב"ם: שתי חצרות שעירבו יחד דרך פתח או חלון, ונסתם הפתח או החלון בשבת — כל אחת מותרת לעצמה, הואיל והותרה מקצת השבת הותרה כולה. וכן אם עירבו זו לעצמה וזו לעצמה ונפל הכותל שביניהן בשבת — אלו מטלטלין לעצמן ואלו מטלטלין לעצמן עד עיקר המחיצה, הואיל והותרה מקצת שבת הותרה כולה.

פשט

כאשר שתי חצרות עשו עירוב יחד דרך פתח/חלון, ובאמצע השבת נסתם הפתח/חלון — כל חצר נשארת מותרת לעצמה. כאשר שתי חצרות עשו עירובין נפרדים ובאמצע השבת נפל הקיר ביניהן — כל חצר נשארת מותרת לעצמה עד מקום המחיצה הישנה.

חידושים

1. **כלל: הותרה מקצת שבת הותרה כולה:** זהו כלל יסודי — כאשר העירוב היה תקף בתחילת השבת, הוא נשאר תקף לכל השבת, אפילו המציאות

הלכות עירובין פרק ג' – חילוק ופירוד הצרות

הקדמה לפרק

דובר 1:

טוב, אנו לומדים את הרמב"ם הקדוש, הלכות עירובין, פרק ג'. ושיעור זה נדבה על ידי הרב הצדיק ר' יואל ווייסברגר, שיהיה בריא, לעילוי נשמת הרב הצדיק ר' יואל בן ר' יצחק ז"ל, וכל שאר היהודים ששומעים, וגם היהודים שלא שומעים ועושים בכל זאת בשם כל ישראל. אצלנו ראינו שכל היהודים לומדים את כל התורה.

כמו שיש פת אחת לכולם, יפה מאוד. אפשר להשתתף, לזכות. אצלנו למדנו, האנשים שעושים יום הש"ס כזה, כל אחד לומד דף אחד, ונאמר שכל היהודים למדו באופן כללי ש"ס. כך אצלנו, כל אחד לומד, אני אומר לימוד, ובסך הכל יש מצוות תלמוד תורה, אבל הרי יש מצווה כללית של תלמוד תורה, כמו קריאת התורה, כן, זו מצווה על הכלל. כל אחד לומד מעט, ונאמר שבכללות למדו יהודים את כל התורה. יפה. בפשטות יודעים נר לאחד נר למאה, כאן רואים שגם פת יכולה להיות פת לאחד פת למאה, כל אחד יכול לאכול מזה. ברוך השם. נפלא.

נושא הפרק: שתי הצרות סמוכות

אז כך, אנו למדנו שיש דבר שנקרא עירוב הצרות, כן, שני הפרקים האחרונים בעיקר על עירוב הצרות. כל הפרק, אני מתכוון, אין זה כבר מבואות, הכל זה ממש אותו דבר. אנו למדנו בפרק הקודם את החלוקה. בחצר אחת יש חיוב שצריכים לעשות עירוב, אם גרים יותר משני אנשים בחצר אחת, צריכים לעשות עירוב כדי שיוכלו לטלטל.

עכשיו מתעוררת שאלה חדשה. מה אם יש שתי הצרות? זה בעצם, היה אפשר באמת לומר להתחיל מההתחלה ולשאול מה עושה חצר אחת? כי כל אחד מבין שתי הצרות שרחוקות זו מזו אי אפשר לעשות עירוב עם פת, כי זה לא רשות אחת. עכשיו, אבל זה לא רק זה, לא רק שצריך להיות איזה מחיצה שמקיפה את שתי החצרות, כי אז צריך לעשות שיתופי מבואות, אבל עכשיו לא מדברים על זה, מדברים על עירוב הצרות ממש. אנחנו צריכים לדעת כמה יכול להיות חצר אחת, כדי שנוכל לעשות עירוב אחד. נניח יש שתי חצרות, אחת קרובה לשנייה, ויש ביניהן דלת, מעבר, קיר, חלון. נראה את כל הסוגים איך אפשר לעבור. צריכים לדעת, אולי זה יכול להיקרא חצר אחת. אז זו השאלה, פחות או יותר כל הפרק מדבר על השאלה הזו, לא על חצר אחת. בחצר אחת אפשר תמיד לעשות עירוב, צריך לעשות עירוב. השאלה היא האם אפשר לעשות עירוב אחד לשתי חצרות, או מה מבדיל בין מקום שמוטל בספק האם זה נקרא חצר אחת או שתי חצרות, איך פוסקים מה זה מה.

אני לא בטוח שיש מקרה של ספק. תמיד ברור שזה בעצם שתי חצרות, כלומר האדריכל אמר שעושים כאן שתי חצרות. אבל יש שתי חצרות סמוכות זו לזו. יש הלכה שלפעמים כששתי חצרות שאפשר להשתמש, אפשר לעבור מאחת לשנייה דרך מה שהמדרגות הן, אפשר לעשות זאת כמו חצר אחת, אבל זה לא ממש חצר אחת. אם זה ממש חצר אחת, אז...

אין את ההיפך, שכאשר זו חצר אחת אבל יש ביניהן בדיוק איזה גבעה גדולה או מה? יש את ההלכה הזו. אה, יכול להיות, יפה מאוד, להיפך. אפשר לחלק חצר אחת, או אפשר לצרף שתי חצרות לאחת. אבל העניין הוא עדיין שזו שאלה של איך מצרפים שתי חצרות, או איך עושים חצר אחת לשתיים. אני לא זוכר שבפרק הזה כתוב על חצר אחת שמתחלקת. יש איפשהו... יש משהו בין הקירות שאחר כך נראה, מחיצות בין שתיים. אני חושב שבפרק הזה כתוב רק... לא ראיתי ברור, אבל אני חושב שבפרק הזה כתוב רק על חצר אחת, ששתי חצרות שסמוכות.

שלושת המצבים

אז בעיקרון זה כך, צריך לדעת שיש שלושה מצבים, שלושה סיטואציות, שלוש הלכות שיכולות לצאת במקרה כזה. מה הן?

מקרה אחד: כלומר נניח החכמים מבינים שזה לגמרי שתי חצרות. אה, יש לך איזה דרך לעבור, אני לא יודע, איזו דרך לעבור מאחת לשנייה, נכון? אז לא מתחילה השאלה. אני מתכוון, מה הנקודה של העירוב? חייב להיות שתמיד יש איזו דרך שאפשר להגיע מאחת לשנייה, או לשלוח דברים מאחת לשנייה לפחות. אז, עם כל זה, והחכמים אומרים שזה נקרא שתי חצרות, ממילא אי אפשר לעשות עירוב אחד ביניהן, נכון? אין דרך.

אולי צריך להבין, אולי הוא יכול לעשות שיתוף? למה הוא לא יכול לעשות שיתוף מבואות או משהו? שיתוף מבואות זה רק אחרי שאמרו שמן התורה מותר, זה גם לא כרמלית או מה. אלא מה העניין? שאנשים יחשבו שעוברים מרשות היחיד לרשות הרבים. אבל אה, זה בכל זאת מה שלא נראה, כשהחצר לא משותפת, נכון? כשהחצר לא משותפת, אתה אולי תצטרך לעשות שיתוף, כשזה לא ממש משותף, לא יעזור. הלחם לא יעזור, כי הלחם זה כשהחצר אחת. עכשיו השאלה היא עוד לפני הלחם, האם החצר לא אחת? כן, כן, רגע. כי יש גם איסור נוסף, כלומר כשלא מטלטלים דרך כרמלית, יש גם איזה איסור של טלטול מחצר אחת לשנייה. והפתרון של הלחם עוזר רק כשזה באמת חצר אחת. נכון, זה נשאר אסור, נשאר איזו חומרא נשאת עוד. אהה. ואי אפשר לחלק את המבואות. בסדר.

יש את המצב האחד שאסור, כלומר אפשר לעשות, כל אחד יכול לעשות עירוב לעצמו, אבל אין דרך לעשות עירוב לשניהם ביחד. אין דרך, כי זה לא חצר אחת, חייב להיות חצר אחת.

המקרה השני יכול להיות שצריך לעשות שניהם ביחד, להיפך. כלומר, זה לגמרי חצר אחת, ממילא, כמו שלמדנו בפרק הקודם, אין חצי עירוב, נכון? ברגע שיש אדם אחד בחצר הזו שלא מעורב, אף אחד לא רשאי לטלטל, או מה שלמדנו בפרק הקודם, ממילא צריך לעשות עירוב אחד. זה המקרה השני.

באמצע יש מקרה אמצעי, מצב שתלוי במה שהם רוצים. אם אפשר לעשות עירוב אחד, אבל לא חייבים. אפשר לעשות עירוב אחד ואפשר לעשות שני עירובין נפרדים, לפי איך רוצים להתנהג. אם רוצים לטלטל, יעשו עירוב אחד שלם. אם לא רוצים, יעשו שני עירובין נפרדים. אלו שלושת סוגי המצבים שיש, וצריך לראות לפי כל סיטואציה, לפי כל מקרה, איזה משלושת אלה זה. זה רוב הפרק מדבר על החקירה הזו.

שאלות נוספות בפרק

אחר כך יכולה להיות חקירה שנייה במקרה כזה. נראה בסוף הפרק, בהלכה, אני חושב מהלכה ט"ז אולי, כן, בערך שם. מתחילה שאלה חדשה, ושואלים מה אם יש איזה שטח בין שתי החצרות, כי בגלל זה מתחילה כל השאלה האם זה מתחבר וכן הלאה. אבל עכשיו השאלה היא, השטח למי שייך? יש במשנה מקרה שנעשה שניהם ביחד, נעשה שניהם ביחד. אבל אם רק אחד מהם יכול לעשות עירוב, תהיה השאלה מי יכול לערב, למי שייך האזור האמצעי "שטח הפקר" בינתיים, למי שייך החלק הזה? האם זה שייך לזה? זו המשך של השאלה, כי כל השאלה מתחילה שיש איזה מרחב בינתיים, אז השאלה מה הדין של המרחב הזה.

יכול להיות ששניהם יוכלו, יכול להיות שרק צד אחד יוכל. כן? צריך לראות, כן, אתה רואה, הוא לא זוכר. אם בצד אחד, בשבילו זה שימוש קל. נכון, נכון. בדרך כלל אני חושב שרק כאן אחד צריך לראות מה ההלכות של השני. וזה הכל.

והחלק האחרון של הפרק מדבר על עוד שאלה של מה הדין אם השתנה באמצע שבת. אלה שלמדו כל הזמן צריכים לדעת, מחיצה שנעשית בשבת, מה אם בשבת שתי חצרות התחברו וכדומה. אני חושב שפחות או יותר זה סך הכל של כל הפרק. אם נראה בדרך עוד משהו נראה, אבל פחות או יותר זה הנושא. יש הרבה מאוד חילוקי דינים לפי מה הדבר שמחבר את שתי החצרות ביחד. עד כאן הקדמה לפרק ג'. כן? אז יפה מאוד.

הלכה א': חלון שבין שתי חצרות

ולעשות אותן כאחת, כמו רשות הרבים, או רשות היחיד. בסדר. בקיצור, ובינתיים רוצים לחבר את שתי החצרות, נכון?

אבל יכול להיות באמת אותו מקרה שני בתים, כלומר, אין כאן חצר, אבל שני בתים שרוצים לעשות עירוב ביניהם, אמת? כששני בתים סתם רוצים להשתמש בחלון ביניהם, להשתמש כדי לעשות שהבית יהיה כמו חצר, עירוב חצרות ביניהם אז, אז גם חלון עוזר, אבל אז לא צריכים כל כך הרבה תנאים.

למה לא? נראה שכי לעשות שני בתים לאחד קל יותר מלעשות שתי חצרות לאחת. זה הגיוני, שתי חצרות זה ממש מופרד, זה יותר רחוק. שני בתים הם אוטומטית יותר קרובים, הם שני בתים באותה חצר, או מיד הוא יאמר, באותו בית, שתי דירות אחת ליד השנייה. בסדר, יפה מאוד.

הרמב"ם אומר את התנאים שחלון צריך להיות עם שני התנאים של ד' טפחים ושל פחות מעשרה, זה דווקא בחלון שבין שתי חצרות. אבל שבין שני בתים, אפילו הוא למעלה מעשרה, לא כתוב אפילו הוא פחות מד' על ד', הוא צריך כן להיות ד' על ד'. כן, הוא אומר בפירוש, ושיעורו, כלומר הנקודה היא שזה יכול להיות יותר גבוה.

חלון שבין בית לעלייה

נראה, בסדר, צריך להבין משהו את המצב למטה מעשרה, זה דבר שלא מבינים לעולם כל כך טוב. מה העניין של למטה מעשרה? ורשות הרבים זו ההלכה של בכלל, כלומר לא גבוה ברשות הרבים. אבל ברשות היחיד הוא יכול לתת קפיצה למעלה. אני לא יודע, אני חושב על קשר, כי רשות היחיד עולה, ורשות הרבים לא גמדי חצר, לא רשות הרבים, זה גם רשות היחיד טכנית. בכל מקרה.

וכן חלון שבין בית לעלייה, אותו דבר, אדם שיש לו שתי קומות וביניהן יש חלון. מעניין. כלומר לא עלייה שיש לנו שיש לה מדרגות, אלא חלון שצריך לתת קפיצה למעלה עם סולם. אבל אפילו זה אחד ליד אחד, וזה לא מונח שם סולם, וקופצים למעלה. אני לא יודע איך מגיעים לעלייה, אולי מבחוץ.

ואז גם מספיק חלון, אפילו הוא למעלה מעשרה, שדרך העלייה מספיק שהוא יכול לעשות כאחד, עירוב אחד. אבל התנאי של עשרה יורד, התנאי של ד' על ד' לא יורד, ושיעורו בד' על ד'.

שיתוף מבואות

אני רואה כאן הוא מביא למטה את השאלה שלי ששאלתי קודם על אם יש שיתוף מבואות. אכן אם כן, אם שתי החצרות עדיין חלק ממבוי אחד בגודל יותר, והם עשו שיתוף מבואות, לא צריכים להגיע לזה ששתי החצרות הן אחת. כל השאלה לא קיימת.

מדברים כאן כל הזמן כך, מדברים כאן כל הזמן באופן שלא. מדברים כאן כל הזמן באופן שאין משהו טוב יותר. זו הדרך היחידה להסביר, יש עצה. אם אפשר לעשות מבוי, חייב להיות מבוי שהוא איזו מחיצה גדולה יותר שמקיפה את השתיים. הם לא... זה נראה כך.

בסדר. עד כאן הלכות ד'.

הלכה ה' — חלון עגול

עכשיו למדנו שיש שיעור ד' על ד', צריך לדעת שהשיעור לא דווקא צריך להיות מרובע, יכול להיות עגול, חלון עגול. ולא נוח שאביי אביי, מה שזה אומר שאפשר, הוא אומר שזה צריך להיות קצת יותר גדול, כלומר זה לא מרחב מרובע, לא אפשר לחשב את המרחב. אלא הפינות, כמו שלמדנו קודם שהפינות זה הרבה בתחום שבת, זה נעשה להיפך, זה קצת יותר גדול מבחוץ.

בכל מקרה, צריך להכניס שם דבר שהוא אביי אביי, ואז להיכנס לעבור. כלומר, לא צריך להיות הגודל, אלא צריך כן להיות חור שהוא אביי אביי איפשרו בתוך ה. כך מבינים כאן המפרשים, כי אתה יכול לחשוב שהרביי אביי מתכוון למשהו אחר, אבל כך יוצא.

דיון: עירוב חצרות בבניין דירות

תרגום לעברית

אז נלמד קודם על חלון, אחר כך על קיר, אחר כך על דברים אחרים, וכו', הרבה מאוד פרטים. מה אני אקריא? חיים, הציבור רוצה לשמוע "דבר עבדך כי שומע אנוכי". הלא, זה לא אלוהים עדיין. בסדר, אממ... חלון. בסדר, קודם נלמד על חלון, חלון.

שבין שתי חצרות, סעיף א', יש חלון, בין שתי החצרות יש חלון. אתם צריכים לדעת שהחלון מחבר את שתי החצרות. אז כך, בעיקרון, התשובה היא שזה תלוי האם החלון הוא ד' טפחים על ד' טפחים, והוא קרוב לארץ, הוא בתוך עשרה. אם הוא ד' על ד' טפחים, אז זה אומר שזה חלון גדול, וזה לא גבוה באוויר, לא צריך לטפס איפשרו כדי להגיע אליו, אז זה יכול לחבר. ממילא זה אומר שזה מקום טוב ששניהם מטלטלים, נכון? כי זה נעשה, אם זה מאוד נוח וזה המקום הנכון ששני אנשים משתמשים בו, זה נעשה מרחב משותף. לא מדברים על רשות אחת, מדברים על שתי רשויות, אבל עכשיו דרך החלון נעים כי מעבירים את החולנט לשם כל שבת.

לשון הרמב"ם

אז כך, **אם יש בה ארבעה טפחים על ארבעה טפחים או יתר על כן**, כמו התנאים השניים, **היתה קרובה לארץ בתוך עשרה טפחים**, זה קרוב לארץ, לא שצריך לטפס על סולם כדי להגיע לחלון, או שצריך דווקא ממש כולו בתוך עשרה טפחים, **אפילו כולה למעלה מעשרה וקצתה בתוך עשרה, או כולה בתוך עשרה למעלה מעשרה**, כולה כנראה מתכוון רובה, נכון? אני לא יכול להבין כולה וקצתה. אז, זה אומר אפילו זה לא, זה רק מתחיל בתוך עשרה טפחים, אז מה הדין? אז זה הולך להיות המקרה האמצעי שלמדנו, אז הם יכולים לעשות עירוב אחד. כלומר חלון, אפילו חלון גדול וחלון נמוך, לא כל כך עד שזה נעשה לגמרי חצר אחת שיצטרכו לעשות עירוב אחד, אבל זה מספיק, כן, כי זה עדיין שתי חצרות, אבל זה מספיק שאם האנשים משתי החצרות, הם בשלום ובשלווה, והם רוצים לעשות עירוב אחד, הם יכולים.

כמו **"אם רצו יושבי שתי החצרות לערוב כולן עירוב אחד, הרשות בידם, ואין יוצא מחצר לחצר אלא דרך החלון שביניהם, ואין תלמוד לזו ולזו. ואם רצו**, אבל הם רוצים להיפך, **מעריבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן"**. זה כשהחלון מספיק גדול ומספיק נמוך.

אבל אם זה להיפך, **היתה החלון פחות מארבעה**, זה קטן מדי, פחות מד' טפחים, **או שהיתה כולה למעלה מעשרה**, זה גבוה מדי, אפילו זה כן ד' טפחים, אז **"מעריבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן"**, כי החלון שלהם לא שימושי, זה לא מספיק גדול או גבוה מדי כדי שיוכלו להשתמש בו בדרך כלל בשבת. ממילא צריכים לעשות שני עירובין. כן?

ואלדרי. חילוק חשוב עוד אמרנו, שהחילוק, כלומר, למדנו קודם שיש חלון גדול... רגע, רגע, אני רק רוצה לנסות להבהיר איפה אני כאן. כלומר, יש את רוב האסטר,

הלכה ד' — חלון שבין שתי חצרות

אז אם רצו יושבי שתי חצרות אלו, כולם עירוב אחד, הרשות בידם, ויוציאו מחצר זו לחצר זו, ויטלטלו מזו לזו. ואם רצו, להיפך, מעריבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן.

זה כשהחלון מספיק גדול ומספיק נמוך. אבל אם הוא גבוה החלון פחות מארבעה, זה קטן מדי, פחות מד' טפחים, או שהוא כולו למעלה מעשרה, זה גבוה מדי, אפילו זה כן ד' טפחים, אז מעריבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן, כי החלון שלהם לא "שימושי", זה לא מספיק גדול או גבוה מדי כדי שיוכלו להשתמש בו בדרך כלל בשבת, ממילא צריכים לעשות שני עירובין. כן?

חילוק בין חלון שבין שתי חצרות לחלון שבין שני בתים

הלאה. החילוק האמיתי עוד לא נאמר, שהחילוק, כלומר, למדנו קודם שיש שני חלונות גדולים.

רגע, רגע, אני רק רוצה להבהיר איפה אני כאן. יש, הוא מתחיל הפרק מדבר על שתי חצרות, ובין החצרות השאלה האם אפשר לחבר את שתי החצרות

דובר 2: אני מבין, אבל חצר זה הרי... כתוב שלכתחילה מדברים על חצר. כל רשות היחיד שחולקת בדירורין.

דובר 1: לא, אבל כשהלשון אומרת כן, כשם שמתערבבים בחצרות כך מתערבבים בחצרות לעשותן חצר אחת. לא, כי הוא רוצה לומר שהגזירה היא כך גם שהחצר נעשית כמו רשות הרבים. אבל רשות היחיד, רשות היחיד אינה רשות היחיד אחת, זה אותו איסור, כי זה שתי רשויות היחיד אחרות. כן? הגזירה הלכה עד שם.

דובר 2: אוקיי, אין בעיה.

הלכה ו' — כותל שבין שתי חצרות

עכשיו נלמד איך לחלק חצר. אוקיי.

עד כאן למדנו הלכות חלון, איך חלונות עובדים. עכשיו נלך ללמוד הלכות כותל, איך קיר בין שתי החצרות מחבר אותן או לא מחבר אותן. ובוזה יש הרבה יותר פרטים.

אז כך, **כותל שבין שתי חצרות, או מחיצה שבין שתי חצרות.** מחיצה היא משהו כמו גדר או משהו כמו גדר עץ, אני לא יודע בדיוק. בקיצור, קיר, אין הבדל ממה הוא עשוי. אולי מחיצה אינה קיר קבוע, אני לא יודע מה ההבדל בדיוק. אבל משהו בין שתי החצרות.

אז כך, יש את שלושת המקרים שלמדנו קודם. יש אופן שצריך לעשות עירוב אחד, יש אופן שאי אפשר לעשות עירוב אחד, ויש אופן שאפשר לעשות עירוב אחד. אז זה תלוי בשני דברים אחרים. קודם כל בגובה של הקיר, ושנית, בשאלה האם יש סולם ביניהם, אפילו אם הוא כן גבוה.

פחות מעשרה טפחים

בואו נראה. אם הוא **פחות מעשרה טפחים**, זה קיר מאוד קטן, אין גובה עשרה טפחים, אז אין דרך לעשות שני עירובין. **מערבין יחד ואין מערבין שנים.**

למה? כי זה לא קיר. זה, אפשר לומר, כאן זה ממש כמו חצר אחת. שתי חצרות שלמות, מה זה אומר שתי חצרות? מה זה שתי חצרות מעשית? אבל יש רק קיר קטן ביניהן, קיר פחות מעשרה טפחים, אז החכמים אומרים שצריך לעשות עירוב אחד.

עשרה טפחים

יש קיר גבוה, קיר גבוה עשרה טפחים, גבוה כישראל ויוצא וכו'. אז להיפך, אז החכמים אומרים **מערבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן**, אי אפשר לעשות עירוב אחד, כי אלו שתי חצרות, קיר של עשרה טפחים, כמו דין מחיצה תמיד, עשרה טפחים עושים מחיצה.

הלכה ז': סולם מכאן וסולם מכאן

ר' יצחק:

ומה זה? **"היו ביניהן סולם מכאן וסולם מכאן"**, אם בין... כלומר, על הקיר יש משני הצדדים מדרגות, כן, סולם אומר מדרגות או סולם, אין הבדל. זה סולם שמונה שם שאפשר לטפס ולרדת, כך שאנשים מטיילים בין חצר אחת לאחרת דרך הסולם.

אז זה נחשב כאילו הסולם עושה את זה לפתח, כלומר, אם יש פתח, מתחילה כבר השאלה, אפשר לכאורה לעשות, אם רצו... לא חייבים אולי, אבל אם רצו מותר, יש הרי פתח. אפשר שפתח יהיה ממש כמו חצר אחת, אוקיי.

לא כתוב, למדנו אתמול שפתח עושה את זה לחצר אחת? אני לא חושב, אני חושב שפתח גם עושה את האם רצו. אבל אם יש סולם, זה נקרא פתח, וממילא, אם רצו מערבין אחד, אם הם רוצים יכולים לומר, "אנחנו הרי עוברים דרך כאן", אז זה נקרא חצר אחת.

קולות בניני סולם

עכשיו, לסולם יש כמה וכמה קולות. איזה סולם? היית חושב שהסולם צריך להיות ממש מחובר, או שצריך לוכל לעלות ישר, אומרת ההלכה, לא, אפילו **"סולם זקוף הסמוך לכותל"**.

זה מבואר, זה באמת מעניין, אנשים לא היו חושבים שברשות היחיד, כלומר אם יש בניין דירות, צריך להסתמך על העירוב של העיר, כי אפילו ברשות היחיד, לטלטל ברשות היחיד מרשות היחיד אחת לאחרת, אבל זה לא רשות היחיד, פעם יש לך את החצר.

כן, כי כאן יש לך בית ועלייה, זה מאוד מעניין, ראית את הניסוח, אבל אדם היה חושב, מה זה אומר, בבית אסור לטלטל, זה הרי בניין אחד, כן, זה בניין אחד, אבל זה שתי קומות, וזה אומר כמו בחצר שיש שתי רשויות היחיד.

דיברנו פעמים קודמות, שאם גרים בבניין דירות, אסור לטלטל מדירה אחת לשנייה אלא בעירובי חצירות.

דובר 2: אה, יש לך ממש באותו בית.

דובר 1: אוקיי, אני אומר בית ועלייה, התמונה היא כך, דירה אחת על שתי קומות, ולא אומר דירה אחת.

דובר 2: בוודאי, מדברים על שתי דירות, אבל לא שתי קומות.

דובר 1: בוודאי, צריך לעשות עירובי חצירות. זו הלכה. כן.

אוקיי, עד כאן למדנו מהו חלון, מה עושה חלון. בסך הכל, חלון אם הוא בין שתי חצירות צריך שיהיה לו שיעור וגובה, אם הוא בין שני בתים צריך שיהיה לו רק שיעור ולא גובה. עד כאן.

דיון: הטעם של הגזירה בבית ועלייה

דובר 2: אני תקוע בזה, כי אני אומר שזה קצת חידוש גדול יותר בבית, כי אין באמת את החשש שזה נראה כאילו טולטלים ברשות הרבים, אלא מזה שזה נקרא שערד ספיים. אדם לא היה חושב, אבל בכל זאת, זה עדיין יסוד באותו גדר.

למעשה זה נקרא shared space, אומרים את החשש. אף אחד לא הולך ל... כי אני אומר טלטול בין חצר אחת לאחרת עובר במקום שבו שניהם יכולים להיות. זה יהיה כאן החשש. כל העניין, האיסור דרבנן, כי יחשבו שיותר לטלטל מרשות היחיד לרשות הרבים. למה? כי לגבי שני הבתים החצר נקראת רשות הרבים. ה-shared space נקרא רשות הרבים. כן, כך הבנו את זה, נכון?

בחצר יש שני בתים, והילדים לא רואים הבדל בין זה או המקום האחר. ילד מסתכל שם שבו שניהם יכולים ללכת זו רשות של הרבים. הוא יבוא לטלטל ברשות הרבים. כאן רואים שאפילו כשאין ממש את החשש, כאן אף אחד לא יחשוב, זה לא יראה כמו רשות הרבים, זה הרי מקומה אחת לאחרת. אבל פעם שזה נכנס לדין שזה shared space, אז עדיין יש את החשש.

דובר 1: אני חושב שאתה תמיד יותר מדי תקוע בטעמים. אין אפילו צורך ב-shared space. מרשות היחיד לרשות היחיד ישירות גם אסור בלי עירוב חצרות.

דובר 2: נכון, אבל הכל נובע מאותו חשש, אבל חכמים כבר לא עשו... אומרים שכן, בקיצור. מבין מה אני אומר שזה לא אותו חשש.

דובר 1: כן, אבל אתה מאוד דואג לטעמים שהרבים אמרו. אומרים את הטעם בהתחלה, ואחר כך ממשיכים הלאה ואומרים את ההלכות. כשמתחילים כל הזמן לחפש טעמים...

דובר 2: כן, אבל כאן יש הרי חידוש. אני אומר שכאן יש אולי חידוש, כן. שוב, כאן יש הרי חידוש. עדיין לא היה לנו דבר כזה בית בבית. כן היה לנו, עמדנו בפרק א', בין רשות היחיד אחת לרשות היחיד אחת אסור לטלטל.

דובר 1: נכון, אבל דיברנו כל הזמן על חצר. בבית, לטלטל מלמטה למעלה, זה חידוש גדול יותר, כי זה נראה אפילו רחוק יותר מהחשש שהרבנן אמרו. אבל בכל זאת כך ההלכה, כי ההלכה נשארה שבין כל שתי רשויות היחיד חייבים עירוב חצרות.

דובר 2: לא, הבעיה היא שזה חלוק בדירה, זה שני אנשים אחרים.

דובר 1: כן כן, זה הוא אומר. אוסרין שכנים מטלטלין ברשות היחיד שיש בה חלוק בדירה. אין לזה קשר לחצר.

בנויות. כי אם אפשר להזיז, אם זה מונח ליד הכותל, שוב, אפשר להזיז אותו, ממילא זה מדרגה.

אב"ד:

לא, לא, כי אם אפשר להזיז כתוב רק שצריך לתת רק קצת החוצה. לא כתוב שאם עומד סולם בצד השני חוצה אפשר להביא אותו לכאן. אין סולם.

ר' יצחק:

אה, זוקף לכותל אומר שזה מונח איפשהו כמו ליד זה סולם?

אב"ד:

לא, כשאדם יכול ללכת ולהביא אותו. לא, זה מונח ליד המקום.

ר' יצחק:

לא, לא. זוקף אומר בדיוק שזה עומד ישר ליד זה, היה שיעור כמה קרוב. זוקף לכותל, שזה עומד צמוד לקיר. הבעיה היא רק שזה לא משופע. לא כתוב שזה בקיר הלא נכון.

אב"ד:

אה, חשבתי שאם מניחים שם מוכן סולם.

ר' יצחק:

לא, לא. זה אומר להיפך, שיש, עכשיו עכשיו אין סולם. שני הסולמות מונחים בדיוק כאן, מניחים את זה לאחסון, הביאו את זה פנימה, אני יודע מה, לא היה מקום, נניח. אבל אני יודע כבר, אם תסם יש סולם איפשהו, תמיד יש איפשהו סולם שאפשר לטפס.

אב"ד:

אני לא יודע כבר, לא תמיד. תגיד... אוקיי.

הלכה ט': מציבה על גבי מציבה בצד הכותל

ר' יצחק:

בואו נלמד על מציבה קודם. קודם... עכשיו נלמד עוד הלכות סולם בעיקר, נכון? האופן הוא יש כותל, יש דרך לעבור את הקיר? אז כך, אה, לא "איי אם סורי", "נוט ריאלי".

עכשיו לומדים הלכות עשרה טפחים, נכון? למדנו שקיר, כדי שיקרא הפסק, צריך להיות עשרה טפחים, נכון? מה אם עשו ליד הקיר קצת מדרגה, קצת מציבה יש, שזה עושה את זה יותר קל לעלות משני הצדדים, זה עושה גילוי שהכותל נמוך יותר. בנו סביב הכותל דברים כאלה, יוצא שהכותל לא כל כך גבוה, אפשר לתת קפיצה מעבר, או בקיצור, זה לא נקרא מחיצה. אנחנו צריכים לדעת אם זה יכול לעזור.

"בונה מציבה על גבי מציבה בצד הכותל", כן, בנו יותר מציבה אחת, כלומר שתי מדרגות נניח, או שתיים, זה לא אומר ממש מדרגות, הוא הולך לומר "מדרגות של אבנים". ההבדל הוא אולי שזה בנוי מאבן או מאדמה. זה בנוי כמו מדרגות ליד הכותל, ורוצים להשתמש בזה שיהיה פחות מעשרה טפחים.

אז כך, **"אם יש בתחתונה ארבעה"**, אם המדרגה התחתונה יש לה ארבעה על ארבעה טפחים, נכון? אז **"ממעט"**, אז זה אומר שמתחילים לספור את עשרה הטפחים מלמעלה.

אבל **"אין בתחתונה"**, אפילו, וזה בטוח, אם יש ארבעה טפחים, זה נקרא כמו רשות בפני עצמה, זה עושה שהמחיצה נמוכה יותר. אפילו **"אין בתחתונה ארבעה"**, אבל **"ואין בינה לבין העליונה שלשה"**, אין בין המדרגה הנמוכה והמדרגה הגבוהה שלושה טפחים, כלומר כמו לבוד, וביחד הן ארבעה טפחים.

דיסקוסיה: איך שתי מציבות עובדות ביחד

אני לא מבין איך הן עובדות, איך השנייה גבוהה יותר, רחבה יותר? אני לא יודע בדיוק.

אב"ד:

כלומר, בדרך כלל על סולם לעלות צריך שיהיה משופע, מניחים אותו משופע אפשר לטפס. הסולם מונח שם כמו אחסון, כשרוצים לטפס שולפים אותו החוצה, אפילו הסולם זוקפו וסמכו לכותל, הוא עומד ישר, **שאינו יכול לעלות בו עד שימשוך וירחיק תחתיו מן הכותל**, צריך למשוך אותו החוצה קצת כדי לוכל לעלות, **הרי זה מותר**, כי כל הסולם מונח שם, דווקא כדי שיוכלו לעשות את זה.

ואולי חושבים שהסולם הגיע לגמרי עד למעלה של הכותל, כאילו זה מבטל את הכותל, הוא אומר לא, אפילו **לא הגיע ראש הסולם לראש הכותל**, **אם נשאר מבנין פחות משלשה**, יש דין של לבוד, **הרי זה מותר**, זה מתיר את הכותל מערבין אחד ומרצי. נו. טוב. זו ההלכה של סולם.

דיסקוסיה: מה זה אומר "זוקף לכותל"?

עכשיו צריך לדעת עוד פרטים של הסולם. למה? כי לפעמים קורה ששני הסולמות, כן, רחוקים אחד מהשני. יש קיר מאוד רחב ביניהם. אז כאילו, אני לא יודע בדיוק מה צריך להבין כאן. בעצם צריך להיות קרוב. אני לא מבין מה ההלכה אומרת בבירור.

כלומר, כשיש כותל רחב, אז פשיטא שלא קל לעבור מצד אחד לצד השני, כי עדיין צריך לטפס על הכותל כדי ללכת מסולם צד אחד לסולם צד שני.

אב"ד:

אמור את זה, אמור את זה, אמור את זה.

ר' יצחק:

אז יש... אמור את זה.

אב"ד:

אז עכשיו, לא הבנתי את הנושא. הנושא הוא כך: נניח שיש... קודם למדנו סולם שמתיר, זה או סולם, שני סולמות שצריכים להיות מונחים אחד מול השני. כאן יש סולם, כאן, ישר מגיע מעבר לגג, מטפסים למטה מהסולם השני, כן? אז זה ברור מתיר.

עכשיו מתחילה שאלה חדשה: מה אם הסולמות משני הצדדים אינם מכוונים זה נגד זה? זה הנושא של ההלכה הבאה. כלומר, יש סולם אחד, ואחר כך צריך ללכת לטפס על ראש הקיר כדי להגיע לסולם הבא. אז, מה ההלכה? האם זה אומר שיש סולם?

הלכה ח': כותל רחב עם סולמות

התשובה היא כך: תלוי אם אפשר בקלות לטפס על הקיר. אם היה הכותל **רחב הרבה, ועשה סולם מכאן וסולם מכאן**, יש קיר רחב, רחב ארבעה טפחים, שאדם יכול לטייל עליו, אז, אפילו **שסולמות מרוחקין זה מזה**, אפילו סולם אחד בצפון וסולם אחד בדרום, **אם רצו מערבין אחד**, עדיין ההלכה שזה כמו פתח שאם רוצים אפשר לעשות עירוב אחד.

למה? כי קל ללכת, רבי.

אב"ד:

אה, כי זה מקום רחב, אז הוא עולה עם הסולם, הוא הולך על הכותל, והוא הולך לצד השני. זה קיר שעשוי לטייל מעבר לו.

ר' יצחק:

אבל **אם אין ברוחב הכותל הרבה**, אי אפשר לטייל, אז מה עוזר לי ששני סולמות יש? אני לא יכול להשתמש בזה. אז זה חייב להיות קרוב. **אם אין בין הסולמות שלשה**, אבל קרוב, כמו שאנחנו רגילים כמעט בכל התורה כולה, שאפשר לעשות לבוד, קרוב אומר שלושה טפחים. פחות משלושה טפחים אין הפסק. ממילא, **אם אין בין הסולמות שלשה, מערבין אחד**, כלומר יכולין לערב אחד. **יש שלשה, מערבין שנים**. זה תלוי אם זה מספיק קרוב.

דיסקוסיה: מדרגות בנויות לעומת סולמות ניידיים

מדברים כאן כנראה על סולמות שאי אפשר להזיז, כי אם אפשר להזיז אותם למדנו הרי קודם שאפילו כשהו זוקף לכותל. מדברים כאן כשהו מדרגות

אה, יכול להיות שהן לא מונחות ממש אחת מול השנייה, זה כך מלמעלה, ביחד, כן, הן מונחות בקרם, אחת בולטת יותר לצד, אחת לצד, ביחד הן כך, הן מורידות מהגודל של הכותל.

ר' יצחק:

כל עוד זה בצמיחה וזה לא לבוד, אז עדיין זה נעשה ממעט, ואם רצו לערב כאחד, עדיין ההלכה היא והכותל אם רצו מערבין כאחד, כן?

דיסקוסיה: "אם רצו" במציבה לעומת כותל פחות מעשרה

אם רצו מערבין כאחד למדנו, רק לבדוק, כותל שהוא פחות מעשרה טפחים חייבים לערב ביחד, וכאן זה לא ממש כמו כותל, זה נקרא אחרת, זה לא נקרא ממש כותל עשרה טפחים, זה נקרא יותר כמו סולם, זה הספק שלי האם ההלכה היא אותו דבר.

אב"ד:

אולי לא החומרא של סולם.

ר' יצחק:

לא, החומרא של כותל פחות מעשרה טפחים.

אב"ד:

אבל אתה רואה גם כאן שזה יותר טוב מסולם, כן? כי...

ר' יצחק:

זה אותו דבר.

אב"ד:

לא, כי הסולם היה צריך להגיע עד לבוד קרוב למעלה של הסולם.

ר' יצחק:

אמת, אמת.

אב"ד:

זה הרבה פחות.

ר' יצחק:

אמת, אמת, אמת, כי נוח לעמוד עליו, זה עובד כאילו מזה תקרה של כותל, אותה הלכה היא אם שמים מדרגה מעץ, עדיין, צריך להיות ארבעה טפחים, או אם יש הכשר ארבעה טפחים, עכשיו זה אומר שממעטים ואפשר לעשות עירוב אחד בין שניהם.

הקדמה להלכות זיו

עכשיו צריך ללמוד, עוד, רואים כאן דרמה מתמשכת, כן? שני אנשים, הם אמרו אנחנו חברים טובים, אחר כך הם מתקוטטים, מעמידים קיר, אחר כך מתפייסים, מוסיפים משהו זיו, מוסיפים משהו סולם, יש כאן עליות וירידות.

אב"ד:

רצו, היום הם חברים, רוצים לעשות את זה לרשות אחת.

ר' יצחק:

שני גיסים מקוטטים הם...

אב"ד:

חצרות, מבין כבר, כל החצרות נמצאות כאן.

ר' יצחק:

מה ההלכה של הזיו? אנחנו הולכים ללמוד משהו הלכה של זיו, משהו שעושה שיוכלו עדיין להשתמש בקיר משני הצדדים.

אב"ד:

זה מביא את זה כן יותר שיהיה כמו רשות אחת, יהיה יותר קל לעשות את זה כמו רשות אחת, כן?

ר' יצחק:

לא יותר קל לעשות, יותר קל לעבור.

אב"ד:

לעבור, אבל זה לא משהו שמטפסים עליו, משתמשים בזה רק.

ר' יצחק:

לא לא, מטפסים כן.

אב"ד:

אה. מטפסים כן.

ר' יצחק:

זיו דקל, ואחר כך נלמד על סוג כזה של דקה. בהלכה עדיין מטפסים. עדיין מדברים על הלכות סולם בעיקר, איך אפשר לעשות דרך מעבר בין שני הקירות, מעבר לשני הכותלים, עם קצת סולם כלי. אז ככה,

כותל גבוה עם זיו באמצע

דובר 1: לא קל לעשות, קל לעבור. אבל זה לא משהו שמטפסים עליו, נכון? רק משתמשים בו.

דובר 2: לא, לא, כן מטפסים.

דובר 1: אה. כן מטפסים.

אז זו ההלכה, ואחר כך נלמד על כאלה שמשתמשים. בינתיים עדיין מטפסים. אנחנו עדיין מדברים על הלכות סולם, בעיקר, איך אפשר לעשות דרך מעבר בין שני הקירות, מעבר לשני הכותלים, עם קצת סולם.

אז ככה, **כותל גבוה שבין שתי חצרות**. יש כותל שהוא גבוה, הוא לא פחות מעשרה, שאי אפשר לומר שהוא נמוך מדי. זה כותל גבוה בין שתי חצרות. כן. אבל, **זיו יוצא באמצעותו**, באמצע הכותל יש קצת משטח, בליטה, שיוצא כמו מדרגה, זה בולט החוצה בצד של הקיר. זה יותר ממדרגה, כן? משהו שאפשר לעמוד עליו בנוחות יותר. כי אחרת זה לא יותר מסולם. משהו יותר, דבר יותר קבוע שאפשר לעמוד עליו. עדיין לא מדברים כאן על הגודל. זה איזה זיו. כן.

ועכשיו, אז ככה, **אם נשאר מן הזיו עד ראש הכותל פחות מעשרה**. אם מהזיו עד ראש הכותל, הזיו הוא כמובן גם דרך איך ממעטים את הכותל, זה הטריק. הזיו אומר שאפשר לתת טיפוס למעלה על הזיו, ואחר כך צריך עוד מהזיו למעלה שיהיה עשרה טפחים. אז **אם נשאר מן הזיו עד ראש הכותל פחות מעשרה**, אז מניח סולם לפני הזיו. אז, בדרך כלל הסולם צריך ללכת את כל הדרך. אבל כאן אתה אומר ככה, יש לי זיו, עד הזיו יש סולם, אחרי הזיו יש פחות מעשרה טפחים, ממילא הלאה, אני יכול לעבור בקלות, ומערבין אחד אם רצו. נכון?

אבל מניח סולם בצד הזיו, אם הסולם לא בדיוק ליד הזיו, אלא בצד, כך שאפשר אולי לטפס, אינו מועיל, זה לא עוזר, כי צריך להיות שהסולם מגיע לזיו, ואחר כך מהזיו עושים קפיצה למעלה, כי זה פחות מעשרה טפחים עם המעלה בזיו.

כותל של תשעה עשר טפחים – זיו אחד בלי סולם

עכשיו דרך אחת להשתמש בזיו, דרך אחת לעזור עם זיו, היא שמהזיו עד הראש יש פחות מעשרה טפחים, ממילא מטפסים למעלה עם סולם על הזיו, ומשם והלאה נעשה רשות אחת. עכשיו יש עוד דרך להשתמש בזיו בלי סולם. יכול להיות ככה, **היה כותל גבוה תשעה עשר טפח**, יש כותל שהוא רק תשעה עשר טפחים, כל הגובה הוא תשעה עשר טפחים. אז ככה, מה הוא עושה? **מוציא זיו אחד באמצעו**, וזה יוצא, אפשר לחלק את הקיר כביכול בין תשעה וחצי, תשעה וחצי טפחים. הוא מכניס זיו מוציא, הוא מוציא כביכול בליטה, אבן, מה שלא יהיה, מהאמצע, ואז מערבין אחד מכאן ואחד מכאן, למה? כותב רש"י, **מזה לצד זה פחות מעשרה**, אבל לא צריך סולם. קודם בכותל דיברנו שעד הזיו יש עשרה טפחים, כותל גבוה, אז כדי להתגבר על עשרה הטפחים הראשונים צריך סולם. אבל כאן אין אפילו עשרה טפחים, אפשר לתת כביכול קפיצה למעלה על הזיו, ואחר כך מהזיו עד ראש הכותל גם פחות מעשרה. זאת אומרת, זה רק כמו שני קירות. הזיו מחלק את הקיר לשני תשעה וחצי טפחים. שני קירות שמחלקים לשתי

אדרבה, קשין. אז זה כשיש סולם שעולה על קיר שאפשר לטפס עליו. יוצא שאדם אין לו קיר ראוי, יש לו רק קיר חלש, קשין, דבר אחר מלבד מדבין, כך נראה, זה לא אותו דבר, זה דבר חלש. קשין טבין, במילים אחרות, בית שתי חצירות, ויש סולם, לא עוזר. **אין מערבין יחד.** למה? **שאיין כה הרגל עולה בסולם לפי שאין לו על מה שיסמוך.** אדם לא יכול לטפס על קשין, הוא ייפול.

אז, נראה שהיה דבר מצוי להחזיק קשין בין המקומות לבהמות. הוא אומר, אם זה דבר קשה, זה מדבין שאיכשהו חיברו, יש לזה אותו דין כמו קיר. אבל אם זה דבר רך, קליי, הסולם לא עוזר, כי אי אפשר לעלות עליו, כי זה נפילה גדולה.

דיון: למה שמים סולם על קשין?

דובר 2: מה שאני לא מבין, אם זה קשין, אפשר סתם לעבור.

דובר 1: זה חייב להיות שזה שער. אבל השער היה גם, על המדבין עמד עשרה טפחים. עשרה טפחים זה די גבוה. אתה תהיה שם מאוד צנוע, אתה תטפס שם למעלה. זה שער, זה עשוי שלא יעברו. בקיצור, לא עוברים.

דובר 2: אה, אבל שמת...

דובר 1: כי סולם לא עוזר. למה הוא שם סולם? אין טעם בסולם, אי אפשר לעשות איתו כלום. רק הילדים היה להם קושי, או שהוא רוצה לעשות את זה לרשות היחיד, הוא חושב שהוא ישים סולם וזה יעזור. הוא אומר שזה לא עוזר, כי הסולם עוזר רק כשזה באמת קל לעבור.

דובר 2: כן, הוא שם גג, ו... איך אומרים? הוא שם גג?

דובר 1: הוא שם סולם. אבל זה לא עוזר. זה לא עוזר, כי אי אפשר לטפס, הוא אומר.

סולם באמצע עם קשין משני הצדדים

היה סולם... אבל להפך, כן. אוי, שוב, **היה סולם באמצע וקשין מכאן ומכאן**, אם אבל הסולם מונח כן יציב, זה לא פשוט שאחרי שהולכים על הסולם תצטרך לטפס על קש, אלא להפך, ברגע שאתה על הסולם אתה בצד השני, אז **אם רצו מערבין שנים**, זו לשון מעניינה, הייתי צריך לומר "אם רצו מערבין אחד", כי שנים, הנקודה היא שאפשר בשתי הדרכים. הלאה, אה, אי אפשר כן ללכת על הסולם, הקש לא מפריע לי, להפך, מה אמרנו עכשיו, זאת אומרת, אה, אולי הוא אומר, זה אומר להפך, מצד אחד הקש הוא כן מחיצה, אפשר לומר שזה עושה שתיים, אבל לא נאמר שזה עושה שתיים, מאחר שיש סולם, אפשר לעבור, הקש הוא מחיצה חלשה, ויש סולם, אני יודע אם הסולם מבטל את הקש, מבין מה אני אומר? זה לא סולם שעובר על הקש, הקש הוא לפני הסולם, אבל מאחר שהקש הוא מחיצה חלשה, אפשר לקרוא...

אם רוצים אפשר... אני מתכוון המילה כאן היא שעל הסולם אפשר פשוט ככה לעלות עד למעלה של הסולם ולטפס לעבור, אפשר. אחרת על קיר אי אפשר, צריך להיות שני סולמות משני הצדדים, אבל ברגע שזה קש, רק קצת יטפסו על הקש, ועולים עליו וחוזרים למטה. אי אפשר לטפס כשהסולם נשען עליו, אבל נראה ש... צריך לדעת כאן את המדויק... לא, אי אפשר לטפס, **שאיין לו על מה יסמוך.**

בקיצור, אם מצאו דרך לעשות את הסולם... אני לא מבין. בדרך כלל הבעיה היא שאין לו על מה הסולם יונח, כי תשען את הסולם על הקש, זה לא רציני, כי זה ייתן דחיפה, הסולם ייפול. אבל אם כן הצלחת לעשות סולם וזה מחזיק חזק בין שני הצדדים של הקש, אפשר לעלות.

תחילת ענין חדש – סולם שאסור להשתמש בו

עכשיו נלמד על הסולם שעושים, האם הוא צריך להיות באמת מותר לעבור. כמו בכל ההלכות כשלומדים שצריך לעשות משהו, תמיד נעשית שאלה מה זה אם אפשר לעשות משהו בפועל, אבל ההלכה לא מתירה, התורה לא מתירה. צריך תמיד לדעת מה ההלכה של זה. אז צריך לדעת, אם עשו סולם שההלכה לא מתירה, התורה לא מתירה לעבור, האם זה נקרא סולם.

רשויות. בדיוק. וזה כשכל הכותל הוא פחות מעשרים טפחים, שכשהוא מתחלק נעשה פחות מעשרה.

כותל של עשרים טפחים – שני זיזין

אבל לא רק זה, אפשר אפילו להשתמש בזיז כדי לחלק כותל גדול יותר. רק מה צריך לעשות? צריך להשתמש בשני זיזין. **היה הכותל גבוה עשרים טפח, כן, עשרים טפחים, זאת אומרת אי אפשר לחלק, כי הצדדים יהיו כולם עשרה טפחים בכל רמה, וזה גדול מדי.** אפשר לעשות ככה, **צריך שני זיזין זה שלא כנגד זה.** שמים שני זיזין, לא אחד מעל השני, כי אז אי אפשר לטפס כראוי. אבל שמים אחד כמו מדרגות, כמו שעושים ב... אתה יודע איך מטפסים על עצים? עושים זיזים כאלה. כן, ככה אחד, אפשר לטפס ככה עם שתי רגליים. שמים את **שני זיזין זה שלא כנגד זה, אה, כדי שיהא בין הזיז התחתון לארץ פחות מעשרה, מלמטה יש פחות מעשרה, ובין העליון לראש הכותל פחות מעשרה,** אבל בין השניים יש כמה טפחים, אבל אפשר לטפס בקלות מאחד לשני. בוודאי, זה הכל על איך לעשות דרך מעבר על הקיר, שאז מספיק עירוב אחד, זאת אומרת אפשר לעשות עירוב אחד.

בואו נלמד הלאה מה עוד, כמו קהילות, נניח, או פרטי דוירים בסולם או בדרך שיוצאים. ולראות שהעיקר הוא לדעת את הנקודה של כל ההלכות האלה, שאפשר בקלות, אנשים, אולי לא זקן, אבל בחור צעיר, בחור, יכול לתת טיפוס למעלה ולהיאחז בזיזין וכדומה.

דקל (עץ דקל) במקום סולם

אז בואו נלמד עוד דרכים שאפשר. כן, **דקל שחתכו וסמכו על ראש הכותל ועל הארץ,** שמו דקל. מה עוזר הדקל? הדקל עושה שאפשר לטפס עליו. חתכו דקל ושמים אותו, לוקחים את העץ, בין ראש הכותל והארץ, וזה שאפשר להשתמש בזה. כמו שיש סולם כזה, סולם כזה. כן, אני לא מבין בדיוק, דבר אחר שיכול לבטל את הכותל.

בקיצור, **מערבין אחד אם רצו.** אם אחד רוצה, אפשר לעשות עירוב אחד. עומדים ושואלים, זה לא ממש סולם, דקל זה סתם חתיכת עץ. מסתבר שאולי בדקל אפשר להיאחז יותר בקלות, זה יותר קל, נוח יותר ללכת עליו, זה ארוך ומשופע, זה לא כמו סולם צר. אוקיי.

אז אז הלאה אפשר לעשות עירוב אחד אם רוצים, **ואחד צריך לקבוע.** החידוש הוא, לא צריך להיות קבוע עם הדקל. מספיק שמונח שם דקל, ואז זה אומר הלאה שאפשר לעשות עירוב אחד. **וכן סולם,** אפילו סולם, הלאה, **כבדו קובעו.** המשקל של הסולם אומר שהוא קבוע. זאת אומרת, לא צריך לחבר את הבור, זאת אומרת הסולם כן צריך להיות קבוע, אבל מאחר שסולם הוא דבר כבד, כן, אז זה אומר שזה מספיק, זה נשאר שם, זה לא עף.

דיון: למה סולם צריך קביעות אבל זיז לא?

דובר 2: כאן רואים שאתה צודק, שזה חייב להיות מונח שם ממש, לא משהו שאפשר להזיז.

דובר 1: אתה רואה "כבדו קובעו", זה ממש מונח שם. כן, אני באמת לא מבין למה, נראה. כאן רואים שעמד קודם, ושזה זוקף אומר שיש באמת כובד הכובד, אבל בכל זאת זה זוקף. זה אומר פחות נוח לעלות על הקיר, אבל צריכה להיות הקביעות.

זה מעניין, למה בזיז מספיק שאפשר לתת קפיצה למעלה ולעלות, ובסולם עושים חומרות? לא הבנתי את זה כל כך טוב. היית חושב שצריך לחבר את זה לקיר, אבל לפחות זה צריך להיות. ולמה יש זיז שהוא הרבה פחות נוח מסולם זה כבר מספיק?

דובר 2: אוקיי, זה בנוי. כן, אבל זה בנוי פנימה.

דובר 1: זה קשה מה שאדם יכול לשנות. זה יכול לשנות את רשות היחיד לרשות הרבים. אוקיי.

אחר כך הוא אומר עוד מה כל שהוא. הזיז השני, אפילו רק זיז אחד הוא מוריד, נעשה רשות הרבים, רשות היחיד.

קשין (קיר קש) – מחיצה חלשה

אז ככה, **כותל שגבוה עשרה ובה למעט**, זאת אומרת הוא רוצה לעשות את זה קטן יותר, הוא רוצה את זה פחות מעשרה. אז התשובה שאפשר, אבל כמה צריך להפחית? זאת אומרת את כל, את כל הכותל לגרד? התשובה היא לא, **אם יש באורכה מיעוט ד' טפחים, מערבין אחד**, זאת אומרת כל עוד יש ארבעה טפחים ושם יש פחות מד' - מעשרה טפחים, נוכל כבר לעשות עירוב אחד, לכאורה כי אפשר שם לעבור, זה כמו פתח.

דיון: סתירת מקצת הכותל

עוד... עכשיו יש שאלה ככה, הרי נלמד, דיברנו על הדבר הבא שאנחנו... שאנחנו לומדים זה... אה, שבאורכה מיעוט אומר... לא, זה ארבעה טפחים של הכותל, אמת?

דובר 2:

נכון.

דובר 1:

השאלה הבאה היא, נלמד מיד, שהכותל עצמו הוא תמיד שאלה של לאיזה חצר הוא שייך.

דובר 2:

אה.

דובר 1:

אז ככה, **סתירת מקצת הכותל השתא מותרת**, זאת אומרת הוא הולך עכשיו לשבור רק חלק מהכותל, **אדער במקצת מעובי הכותל**, אני לא יודע מה... מה רע?

דובר 2:

לא, לא ברור, מה זה עוזר אז?

דובר 1:

אני לא מחזיק בסברא. הוא אומר ככה, כלומר, **"צד הקצר נוטל חצי צד"**, הקטן יותר שנעשה פחות שייך לחצר שם שזה קטן יותר. אני מבין, אבל למה צריך לומר ככה? מה זה עוזר?

דובר 2:

מכיוון שמהצד קל לעלות לשם, זה לא מחזיק מהצד השני.

דובר 1:

אני מבין, אבל למה? זה לא עוזר. אם רק מיעוט חלק מעובי הכותל, הרי יש כותל עשרה טפחים, זה לא עוזר לך כלום.

דובר 2:

לא, אבל מצד אחד, שם שהורידו, אפשר עכשיו בקלות לעלות. זה נעשה לכל הפחות כמו שהוא. הוא יכול בקלות לעלות עד ראש הכותל, כי שם הורידו.

דובר 1:

אני שומע. הוא לא אמר "מקצת עובי הכותל". זה מאוד מוזר כשהגמרא אומרת דברים וצריך להכניס מילים אחרות כדי להבין כל נקודה. אני אף פעם לא מרוצה מדברים כאלה.

הוא אומר **"צד הקצר נוטל חצי צד"**. איפה ש... אני לא מבין למה צריך להגיע לזה. איפה שנמוך, שייך לאיפה שנמוך, כי אפשר להשתמש בזה. **שאר הכותל הגבוה**... אני לא מבין למה הגיעו לעובי הכותל. מבין מה אני שואל אותך? זה לא אותו דבר. אבל הוא עשה ארבעה טפחים, אז שם שזה כך, שייך לחצר שזה נמוך. השאלה היא הכותל...

דובר 2:

אבל הוא שבר את כולו, אז לשני הצדדים זה אותו דבר. מה פירוש "קצותיו ומחיצותיו של כותל"? זו לא השאלה איך ליד הכותל מותר, זו השאלה הרשות הזו או הרשות הזו. אז צריך למצוא דרך שלרשות אחת לא קרה שום שינוי, לצד אחד לא קרה שום שינוי, אלא לצד אחד קרה שינוי. זה מה שהוא

הוא אומר, התשובה היא שזה תלוי אם זה איסור מדאורייתא או מדרבנן. אם זה איסור מדרבנן, אז זה נקרא סולם כשר. למה? אולי כי עירוב חצרות הוא מדרבנן, והרבנן מקילים בדבר. כמו שהיה לגבי איזה לחם כשר, היה גם דאורייתא ודרבנן החילוק. לא יוכלו למעשה לעבור, אבל זה יאמר שאפשר לעבור. אבל אם זה איסור מדאורייתא, אז זה אומר שזה לא מחובר.

אילן בצד הכותל

הוא אומר ככה, **הוי אילן בצד הכותל**, שסמוך לכותל, לקחו עץ, עץ חי, כן, וחיברו את האילן, מטפסים למעלה על עץ, לעץ יש ענפים, אפשר לטפס. ואז, אם רוב מערבין אחד, אפשר לעשות עירוב אחד. למה? **הואיל ואיסור שבות הוא שגזרו שלא יעלו באילן**, אבל רק איסור שבות למדנו שאסור להשתמש באילן בשבת, אבל זה רק שבות, שבות לא מפריע לנו.

הוא אומר, יכול להיות שזה פשט טוב, שיוצא ערב שבת בין השמשות, כשאז מותר לנו אם זה רק מדרבנן, אז ערב שבת בין השמשות קובע. זה לא דווקא כי ערב שבת בין השמשות נוגע בפת, אבל כשראו שבחצר, אפילו אם זה מתבטל בשבת, זה לא דווקא בין השמשות. אבל... לא, אני מתכוון אני מבין, כי זה מדרבנן. כן, זה לא מפריע כי לא מדרבנן, לא עושים שום... זאת אומרת שזה לא מחובר. זה כן מחובר. אה, אתה אומר שזה כן מחובר. הפשט הוא שזה לא מנותק, זאת אומרת שאפשר ללכת.

אשרה בצד הכותל

אבל **אסור להשעין סולם על הכותל**, אדם יחזיק שער, עץ, אסור בכלל להיות עץ שער בחצר. אבל כאן היה עץ שער שהוא מדין העץ, כן, שלמדנו ב... שער עמי בתורה, ונושא עבודה זרה.

דובר 2:

נכון.

דובר 1:

אז, אה... אה, איך אומרים? ואז אין מערבין אחד, זאת אומרת חוץ לארץ, לפי התורה שכותב רש"י אסור בהנאה, רואים שבכלל איסור הנאה זה לטפס על עץ אשרה, זאת אומרת לטפס על עץ אשרה.

וכן, זה פשוט, זה אומר הנאה מהעץ, כמו השתמשות באילן בשבת, וממילא, זה... זה מדרבנן... אז... אז אה, לא עושים, זאת אומרת זה חצר אחת, עד שעושים שני עירובים.

דובר 2:

אוקיי.

כותל שגבוה עשרה — למעט את הכותל

דובר 1:

עכשיו אפשר ללמוד הלאה על הכותל, זאת אומרת, אם למדנו שצריך להיות עשרה טפחים, איך רוצים לעשות את זה קטן יותר, אז נוכל לעשות עירוב אחד.

דובר 2:

אפשר לעשות עירוב אחד.

דובר 1:

כן, אפשר לעשות עירוב אחד. עושים כותל קטן מעשרה.

דובר 2:

שוב?

דובר 1:

כן, עושים את הכותל קטן מעשרה, כן.

דובר 2:

אהא.

דובר 1:

אבל אם מילאו תבן או קש, אם הוא מכניס קש - תבן זה חלק מהקש, קש זה הסוג האחר - **אז אין ממעטין עד שיבטל**, אז הוא צריך ישירות לומר **הריני מבטל את התבן**, כי תבן יכול להיות שזה מונח בבור, והוא יאכל את זה, ויישאר עם בור. אוקיי, אני מתכוון שזו כבר שאלה טכנית. הנקודה היא, שבסתם אדם לא מבטל את התבן לבור, הרי יש בור של עשרה טפחים, נכון? איך עוד אפשר למעט? הבעיה הקודמת שהקש יהיה כל כך רך ויחליקו אין כאן, כן, כי זה ממלא בור. כן, כן, זו רק בעיה כשרוצים לשים סולם. רק בסולם היה אותו נושא, נכון?

וכן, אותו דבר, **אם מיעט רחבו**, כלומר, אפשר גם לא רק למעט את הגובה, לזרוק לתוך הבור אבנים קטנות או קש, הוא יכול למעט את הרוחב. **אם מיעט רחבו בלוח או בקנה שהשיטו באורך כל החריץ**, הוא שם חתיכת עץ, לוח, קרש, או בקנה, מקל, **באורך כל החריץ**, כל, אז עוד **מעריבין אחד ואין מעריבין שנים**, כי נעשה פחות מארבעה טפחים רוחב.

דבר הניטל בשבת

עכשיו, תרצה לדעת כך, במה אפשר למעט את זה, נכון? כלומר, אם הולכים לוכל להסיר את זה - הוא שם קרש, או שולחן, או מה שלא יהיה, אפשר להסיר בשבת - אז באמצע הסרת זה זה חוזר להיות מחיצה. **בכל דבר הניטל בשבת**, היה סל, סלסלה לקערה, זה שנוגע בקערה. לא ספסל, ספסל זה... ספל זה...

הלכות מיעוט מחיצה — בכל דבר הניטל בשבת

עכשיו, תרצה לדעת כך, במה אפשר למעט את זה? נכון? כלומר, אם הולכים לוכל להסיר את זה, הוא שם קרש או שולחן או מה שלא יהיה, אפשר להסיר בשבת, ועם הסרת זה יחזור להיות מחיצה, **בכל דבר הניטל בשבת**. נעשה סל, מה זה, ספל? אתה רוצה לומר ספל? לא ספסל. ספל זה קערה. אה, איזה כלי, אה, שמטלטלין בשבת, שלמדו בדברים הקלים שמלאכתן להיתר.

אם ממעטים בעץ, אסור למעט בזה, כלומר, זה לא נחשב. **אלא אם כן חברה לארץ חיבור שאפשר לשמטו עד שיחפור בדקר**. אם מחברים את זה כל כך טוב, שצריך לחפור בור עם... בדקר, דקר זה את. אם צריך לחפור בור עם את, כי זו תהיה מלאכה של חורש, של בונה או סותר או חורש, אז זה נקרא מחובר, אז זה כן מיעוט בזה. כן.

דיון: דבר שאינו ניטל

ודבר שאינו ניטל, מה ההבדל כאן? כי זה מטלטל, ממילא מותר רק אם זה מחובר כי הולכים להסיר את זה. אבל אם שמים מוקצה כי לא הולכים להסיר את זה, זה נקרא טוב? לא, מוקצה היה כמו דבר שאינו כלי למשל, נכון? משהו שזה... שבכלל לא, לא כלי שמלאכתו להיתר, אלא מוקצה מחמת גופו, מה שלא יהיה. חתיכת עץ, למדנו, מליח שזה... אסור לטלטל אותו, והוא לא הולך להסיר את זה בשבת. בגלל זה, כי זה עדיין חלק מהדיון עכשיו.

הלכה יד: לוח על חריץ — מקרה שלישי

אני מתכוון, מה אם... מה לומדים אותו עכשיו? אה, דבר חדש. כלומר, יש בור, והוא רוצה לעשות גשר עליו. אז כך, זה לוח. אז זה דומה לדיון של הכולל עם הסולם. כלומר, יש... אז נכנס המקרה השלישי. שעד עכשיו למדנו שאם זה עשרה על ארבעה, אז צריך לעשות שניים אבל לא צריך לעשות אחד. ועכשיו אפשר ללמוד אופן שנקרא כמו פתח, שיש באמת מחיצה, יש באמת הפרדה בין שתי הרשויות, אבל אפשר לעבור.

הוא לא **לוח שרוחב ארבעה ועל רחבו ארבעה**, הוא שם לפעמים גם כאן רוחב ארבעה, אבל הוא שם לוח רחב, אפשר ללכת עליו, כמו שלמדנו בכותלים, רוחב ארבעה שאומר שאנשים יכולים ללכת עליו. אז זה כמו גשר מעל הבור, **מעריבין אחד אם רצו מעריבין שנים**. אז בא מקרה שאפשר, אם רוצים אפשר לחשוב את זה כאחד, ואם לא, אז לא.

הלכות גזוטראות

רוצה לומר כאן, שלצד אחד יש עכשיו קיר קטן יותר, כי אפשר בקלות לעלות.

דובר 1:

אני שומע. אז **"ושאר הכותל הגבוה בין שני החצרות"**, הוא בין שניהם. אוקיי.

פרצה בכותל

דובר 1:

מה קרה אם נעשה כותל מנוקב? נכון? הולך. אז בעצם ההלכה של פרצה בכל מחיצה, **אם היתה פרצה עד עשר אמות**, עד עשר אמות, אפשר לעשות שני עירובין. מה זה אומר שני עירובין? אולי בכלל פסח. אתה רואה כאן, פסח זו הלכה שאפשר, זה המקרה האמצעי. **אם יתר מעשר**, פרצה יתר מעשר אינה פסח, כלומר אין קיר. אז **מעריבין עירוב אחד**, כמו חצר אחת שהיו לה שני מקומות שאין בדרך כלל קיר, כי זה מבטל את הקיר.

ואיך ממעטים את הפרצה? **עושה פרצה פחות מעשר**, **רבי אומר השלימה ליתר מעשר**, הוא רוצה להשלים את הפרצה שתהיה יותר מעשר וצריך לעשות עירוב אחד, אז חוקק **בכותל גובה עשרה טפחים**, **מעריבין עירוב אחד**. הוא צריך רק עשרה טפחים, כלומר יכול להישאר מלמעלה או מלמטה, למשל מלמעלה יכול להישאר חלק מהקיר, אבל כל עוד יש עשרה טפחים שפרוץ, אז זה נקרא שנפרץ, וצריך לעשות עירוב אחד.

אבל זה רק כשיש פרצה, כבר יש פרצה, הוא רק רוצה להגדיל אותה כדי שתיקרא לגמרי רשות אחת. מה אם הוא רוצה לכתחילה **לפרוץ יתר מעשר מקרן לקרן**? הוא רוצה לכתחילה, אז **צריך להיות גובה הפרצה למעלה**, אז לא מספיק שיש רק עשרה טפחים, הוא צריך להרוס לגמרי את כל הקיר עד הראש.

דובר 2:

אוקיי.

סיכום: הלכות כותל וחלון

דובר 1:

עד כאן למדנו הלכות כותל. כבר למדנו הלכות חלון, והלכות כותל, וכל מיני דרכים איך אפשר לעבור כותל, סולם, מציבה, עץ, וכו' וכו', או להקטין עשרה טפחים. זה בעיקרון שלוש הדרכים איך אפשר לבטל כותל, וזה מה שלמדנו עד עכשיו.

חריץ שבין שתי חצרות

דובר 1:

עכשיו נלמד, כמו שלומדים בכל הלכות שבת, שיש כשעושים רשות שעולה, זה כמו כותל, ויש רשות שיורדת, זה בור, עמק, כמו חריץ. כן, יש שם כזה קשה לכל העמקים ולכל החריצים. נלמד על חריץ שבין שתי חצרות, האם זה מחלק אותן, ואיזה משלושת המקרים, משלוש ההלכות, זה.

אז כך, **חריץ שבין שתי חצרות**, בור בין שתי חצרות, אז כך, תלוי, כמו כל הלכות רשויות, כמה גדול הבור. אם זה **עמוק עשרה ורחב ארבעה או יתר**, כן? זה עמוק עשרה טפחים ורחב ארבעה טפחים או יותר מזה, אז זה נקרא רשות בפני עצמה, ואז זה מחלק, **מעריבין שני עירובין**, צריך לעשות שני עירובין, נכון? **פחות מכאן**, אם זה פחות מזה, צריך לעשות עירוב אחד, **מעריבין אחד ואין מעריבין שנים**.

ממעט את החריץ

עכשיו, החריץ, מה אם רוצים להקטין את החריץ כדי שיוכלו לעשות עירוב אחד? זה תלוי במה עושים את זה. **ואם מיעט עומקו בעפר או בצוררות**, הוא מכניס חול או אבנים קטנות, אז **מעריבין אחד ואין מעריבין שנים**. למה? **שסתם עפר וצוררות שבחריץ מבוטלין הן**. כשאדם זורק אבנים קטנות או חול לתוך חריץ, זה באמת בטל. ממילא הקטין את החריץ, כן? ממילא צריך לעשות עירוב אחד, כי אין מחיצה, אין כלום ביניהם.

אותו דבר זה לא רק בכותל, אלא גם בחריץ, אותו דבר. **וכן חריץ שבין שתי חצרות, שהוא עמוק עשרה טפחים מצד חצר זו, אבל שווה לקרקע חצר שנייה, מהצד השני זה שווה.** ועוד, **נותנין רחבו לחצר ששווה, לפי שתשמישו נחת לזה וקושי לזה, נותנין אותו לאלו שתשמישו בו בנחת.**

אני מתכוון שזה סתם גם כך בימות החול, מבין? אה, אחד צריך כבר להתווכח. אני מתכוון שיש את ההלכות, יש את ההלכות, אני מתכוון, במי יכול לנטוע וכו', דברים כאלה. אז אלה שקרובים יותר, אני מתכוון שאתה הולך ללמוד איפשהו בדרום, כן.

עכשיו מדברים לגבי הלכות שבת, אבל פשוט הוא שזה גם זה, כי אותם אנשים יכולים באמת להשתמש בשבת. כל השנה צריך לדעת מה ההסכם בין שני האנשים. אז השני, כמו שאתה אומר, צריך לדעת בחושן משפט מה ההלכה.

הלכה טז: כשאף אחד לא יכול להשתמש בנחת

עכשיו כן, יש אבל מקרה שלישי. יש אופן שאף אחד לא יכול להשתמש בזה בנחת. כל אחד צריך להתאמץ קצת כדי להשתמש ברוחב הכותל. אז מה התשובה? כך, אז התשובה היא שאף אחד לא יכול להשתמש. צריך לעשות עירוב נוסף. כלומר, עושים רק, הם יכולים עדיין להשתמש, אבל זו חצר אחת שיש לה עירוב אחד.

היה הכותל שבין שתי חצרות נמוך מן החצר העליונה וגבוה מן החצר התחתונה, בואו נגיד, זה אולי שווה, לא יודע, אבל זה נמוך מדי מהעליונה וגבוה מדי מהתחתונה. **שבני העליונה משתמשין בו על ידי השלשול,** הם מורידים דברים, הם זורקים למטה בשלשול או בחבל, לא יודע, אז הם משתמשים בזה. **ובני התחתונה משתמשין בו על ידי הזריקה,** הם צריכים לזרוק דברים למעלה. אז **שניהן אסורין, עד שיערבו שתיהן עירוב אחד.** שניהם אסורים עד שיעשו עירוב אחד שכולל את שתי החצרות.

אבל אם לא עירבו, אין מכניסין מכותל זה לבתים, ואין מוציאים מבתים לכותל זה, אף אחד לא רשאי להשתמש ברשות. למה? כי זו רשות שאינה של זה ולא של זה.

דיון: הכותל כרשות היחיד שלישית

עוד זה אומר שאיך שנושאים את זה זה לא מקום שהוא רשות היחיד? כן? הכותל לא נקרא רשות היחיד משלו. זו רשות היחיד שלישית, או שלישית. זה כן, זה חייב להיות כותל, זה חייב להיות כותל, לא מקום פטור. הכותל הוא כמו חצר דבי עשרה ורחב ארבעה, וזה כמו עוד רשות, אין עירוב איתו. זה כמו חצר בין שני בתים שלא עשו עירוב חצרות. עוד רשות היחיד שאינה חלק מהרשות היחיד, עוד רשות היחיד אחת שאין לה עירוב עם הרשות היחיד האחרת, או עם החצר האחרת.

הלכה יז: חורבה בין שני בתים

תרגום לעברית

עכשיו, אותה הלכה, זה בעצם חלק מהשאלה הקודמת, מה הדין אם אין כותל אלא חורבה? למדנו כותל, למדנו חריץ, ועכשיו אנחנו לומדים חורבה. **שני בתים משני צדי חורבה, רשות היחיד, בין שני הבתים יש חורבה,** אף אחד לא גר שם, וזה רשות היחיד. כן? אז זה בעצם אותם שלושה מקרים, נכון? אם יש מישהו שתשמישו בנחת, זה שלו. אם אין מי שתשמישו בנחת, אסור לשניהם עד שיעשו עירוב ביניהם.

אם יכולין שניהם להשתמש בחורבה על ידי זריקה, אז אסורין זה בזה, אסורין זה על זה, כי זריקה פירושה לא תשמיש בנחת, צריך לזרוק, אז ממילא הם אסורים עד שיעשו עירוב. **אם אין תשמישו לזה בנחת, והאחר אינו יכול להשתמש אלא על ידי זריקה ממנו,** כלומר, אף אחד לא יכול להשתמש בזה אלא על ידי זריקה, כי זו חורבה, ואפשר לשאת שם.

דיון: מה פירוש "על ידי זריקה"

למה לשאת? לא מובן בדיוק למה לא אפשר, למה צריך לומר זריקה? אה, הוא שואל את הקושיה, שאלה טובה. כן, הכוונה היא שאפשר להשתמש, לא

אותו דבר זה ההלכה של גשר לא רק כשיש בור, אלא אפילו בכלל, בכל פעם שעושים גשר. כתוב **כצוצטראות,** כלומר מרפסות, כן? נלמד עוד בשבת את הלשון, גזוזטראות אחרות, גזוזטראות, מה שלא יהיה, בקיצור מרפסת, זו כנגד זו, אז אם יש בה לוח שרחב ארבעה טפחים או יותר, מערבין עירוב אחד, ואם רצו מערבין שנים, זה לעצמו וזה לעצמו. נכון? כן.

אבל בגזוזטרא צריך לדעת שזה נקרא לכתחילה שתי מרפסות, אז מתחיל המקרה שאפשר לעשות מה שרוצים. אבל היו זו למעלה מזו אחת בשוה, או זו למעלה מזו, אחת גבוהה מחברתה, כלומר אפילו אם זה כך, אם יש ביניהן פחות משלושה טפחים, הרי הן כגזוזטרא אחת. אז אם זה פחות משלושה, אי אפשר לומר שזה בכלל מרפסות אחרות, זה בכלל אותה, אז הן צריכות לעשות עירוב אחד. אבל אם יש ביניהן שלושה או יותר, מערבין זה לעצמו וזה לעצמו, אלא אם הן עושות גשר, כן? זו ההלכה של...

סיכום: שלושה מקרים של חילוק רשויות

אז עד כאן בעצם למדנו הלכות חילוק רשויות, איך זה מתחלק. למדנו על חלון, ולמדנו על כותל, ולמדנו על בור. כל הדברים האלה יש להם פחות או יותר שלושה מקרים. כלומר, לא לכולם, חלון... כלומר, לכולם יש את השלושה, זה תלוי בדברים אחרים.

למשל, חלון טוב עושה איחוד, אם רצו, זה תלוי אם הם רוצים. ואם לא, אז תקועים ועושים שני עירובין. קיר, קיר טוב עושה שצריך, אבל אם יש דרך, כן, קיר טוב עושה שצריך להפריד, אם אין קיר טוב נקרא, איך זה נקרא, אז צריך לעשות עירוב אחד, אבל אם יש קיר שיש דרך מעליו, אז אפשר מה שרוצים. ואתו דבר חריץ, חריץ טוב עושה שצריך לעשות שניים, חריץ חלש עושה שצריך לעשות אחד, וחריץ עם גשר או שתי מרפסות עם גשר, אז נקרא מה שרוצים. עד כאן ההלכות.

הלכה טו: רוחב הכותל — למי שייך הכותל

עכשיו נלמד מה הדין של רוחב הכותל. נכון? למי שייכת המחיצה העליונה? נכון? לא מלמעלה, אם יש שתי חצרות, מי יוכל להשתמש בכותל, בשטח הכותל עצמו? אז כך. כן, נכון? כן.

כותל שבין שתי חצרות שהוא רחב, והיו גבוה עשרה טפחים מחצר זו ושווה לקרקע חצר שנייה. בואו נחשוב רגע, הכותל, אפילו זו רשות היחיד בפני עצמה, זו לא בעיה, אם זה נקרא ששייך לחצר אחת, תושבי אותה חצר יערבו בשבילנו, נכון? לא מפריע לנו שזה שטח נוסף. השאלה היא רק למי, כן, רשות היחיד זה, זה לא יכול, למשל, אנחנו מדברים במקרה שאי אפשר, שיש שתי חצרות, אי אפשר לערב את שניהם.

אם אפשר לערב את שניהם, אין בעיה. אם יש סולמות למשל, שניהם יוכלו, כי זו רשות היחיד. שניהם יוכלו, וזה עדיין חלק מכל החצר הגדולה. אבל אם לא, אז צריך לדעת לאיזו חצר זה שייך. נכון? כן.

הכלל: תשמיש בנחת

אז כך, בעיקרון התשובה היא, מי שיכול להשתמש בזה יותר בקלות, זו התשובה הבסיסית. אז למשל, המקרה הראשון הוא, יש כותל בין שתי חצרות, כותל רחב שאפשר להשתמש, אפשר ללכת עליו, אבל מחצר אחת זה גבוה, צריך לטפס יותר מעשרה טפחים, למדנו שזה אומר שקשה לטפס. אבל מהחצר השנייה זה שווה, כלומר שתי החצרות נמצאות במקום הררי, אז מהצד השני מגיעים יותר בקלות, אז מה התשובה, אז זה פשוט, **נותנין רחבה לבני החצר ששווה,** נותנים את הרוחב לחצר שאין דרך של עשרה טפחים לטפס.

האחרונים חילקו, הואיל בתשמישו בנחת לאלו ובתשמישו בקושי לאלו, כלומר אפשר להשתמש כשזה עשרה טפחים, אבל זה קצת יותר קשה, זה פחות נעים. אז **נותנין אותו לאלו שתשמישו בו בנחת,** נותנים את זה למי שהוא המשתמש, הוא יכול להשתמש ברוחב בנחת, זה נעים לו.

וכן חריץ

כל עוד אתה לא נכנס, הנקודה היא, כל עוד אתה לא נכנס לאף בית, שבת צריך עירוב. בית בלי עירוב אסור לטלטל למקום אחר, אפילו מוקף מחיצה עם הכל. אבל כל עוד אתה הולך רק בחצרות ומבואות וגגין וקרפפות, מה מותר לטלטל? רק כלי שלא בא בכלל מבית.

דיון: מחלוקת ראשונים — כלי ששבת בבית עם עירוב
דובר 2: גמרא, כן? צריך לדעת גמרא.

דובר 1: אוקיי, צריך עוד שאלה, צריך לדעת גמרא, אם יש עירוב בין אותו בית ואותה חצר. צריך לדעת, מבין, אם יש כן עירוב, האם אז מותר מאותה חצר להעביר לחצר הבאה.

דובר 2: זה היה מקום שכבר היה ראוי להיות על החצר, כי זה אותו דבר.
דובר 1: שוב?

דובר 2: לא, זה כמו שכבר היה על החצר, שכבר ראוי להיות על החצר.

דובר 1: המפרשים כאן לא יודעים אם הרמב"ם מתכוון לומר שאם יש כן עירוב בחצר, אז מותר להעביר מהבית לכל העיר כל עוד הולכים דרך חצר. זה לא מוסכם בהלכה, כך אומרים האחרונים. רש"י אומר בוודאי שאסור, שדווקא מותר רק לטלטל את הכלי שהיה לכתחילה בחצר. כל כלי שהיה לכתחילה בבית, אפילו שמותר לטלטל מאותו בית לחצר, לא נותן רש"י לטלטל דרך קרפפות. יש מי שאומרים שלפי הרמב"ם מותר כן, שממילא הוא יכול להיות בשעת התקדש היום מותר להקל.

בכל אופן, זו ההלכה המעניינת, שאפשר לטלטל בכל העיר דרך גגות וחצרות, או גגות וקרפפות, או חצרות וקרפפות, או דרך שלשתן, מזה לזה ומזה לזה. בקיצור, כל הדברים האלה לא מפריעים, ובלבד, אבל לבית אסור, **"ובלבד שלא יכניס מכלי זה לבית מן הבתים אלא אם כן ערבו כל אנשי המקום שהוא עירוב אחד"**. לבית אסור להכניס אלא עם עירוב, אבל בלי עירוב, חצר וקרפף, כל המקומות האלה שאינם בית. בקיצור, כל הגזירות שלמדנו שאסור לטלטל במקום מותר, זה רק כשמתחיל מבית. אם מתחיל מחצר, זה כן מותר, לא עשו את הגזירה.

הלכה כ: כלי ששבת בבית ויצא לחצר

דובר 1: אומר הרמב"ם הלאה, **"וכן אם שבת הכלי בבית ויצא לחצר, לא יעבירונו לחצר אחרת"**. כן, זה כבר ראינו אותו דבר. כלומר, אם הכלי היה במקום שאסור ברשות, כלומר שבת בבית וחצר. אם הכלי שבת בבית והוציאו לחצר, **"לא יעבירונו לחצר אחרת או לגג אחר או לראש הכותל או לקרפף, אלא אם כן ערבו כל אנשי המקום שהוא שמוציאין מכלי זה עירוב אחד"**. כלומר, זו בעצם ההלכה שלמדנו קודם, אפילו מקום שהוא לכאורה עוד רשות היחיד, אסור, אלא אם יש עירוב עם האנשים שהקרפף שייך להם.

עד כאן הלכות קרפפות, כל המקומות שלא גזרו, התירו עם קצת... כן, נפלא.

הלכה כא: באר שבין שתי חצירות — מחיצה גבוהה עשרה טפחים

דובר 1: עכשיו אפשר ללמוד עוד אופן שצריך לעשות מחיצה, כלומר גם נוגע לדינים של עירוב, או המשנה על עירוב. כבר למדנו בהלכות שבת על באר. באר שבחוץ, זוכר למדנו שאם בחוץ, אם שייך לחצר אחת למדנו, בעצם בהלכות שבת למדנו שכאשר באר שמאיזו סיבה פירושו ששייך רק לחצר אחת או לבית אחד, מותר לטלטל אם עושים תיקונים מסוימים, מחיצה, או זיו, כל הדברים האלה.

עכשיו לומדים כשזה בין שתי חצירות, אין סיבה לחשוב שזה שייך רק לחצר אחת, כי מדרבנן, מאחר ואותה גזירה של עירוב אסור לטלטל. ממילא צריך לעשות, צריך לחלק את הבאר איכשהו שכל אחד יהיה מהרשות שלו, מהחצר שלו. כי אם לא, מי שמוציא מים, הוא כאילו טילטל מרשות אחת לשנייה. מחצר אחת, כן, חצר אחת לשנייה.

באר שבין שתי חצירות, באר שבין שתי חצירות, נכון? ואין עירוב בין שתי החצרות, לומדים אז, אין ממלאין הימנו בשבת אלא אם כן עשו לה

דווקא על ידי זריקה, לא שואלים דווקא על ידי זריקה. כך אומר הלחם משנה. לא דרך נוחה.

בקיצור, אם יש מישהו שהוא יכול להשתמש בנחת, אבל האחר אינו יכול להשתמש אלא על ידי זריקה ממנו, עבורו זה קשה יותר, הוא צריך לרדת עמוק יותר, יש הבדל בגובה. אז זה נכנס לשאלה בנחת משתמש בה על ידי זריקה, זה כמו ההלכה שמי שיכול להשתמש בנחת, לו שייכת החורבה.

אוקיי, עכשיו עד כאן בעצם כל ההלכות של חצר שביניהם יש דבר שמפריד ביניהם, ולמדנו גם מה הדין של המקום שמפריד, אם יש אופן שמפריד ואין עירוב ואיחוד לשניהם, מי יכול להשתמש במקום האמצעי.

עכשיו לומדים הלכה חדשה. לא דיברתי על ההלכה הזו בהקדמה לפרק, אבל זו בעצם הלכה חדשה לגמרי כביכול, שיש בה איזו המשכיות או הכניסו אותה לפרק הזה, אבל זה דבר יפה ומעניין. אני רוצה לנסות לחשוב מה הכוונה.

הכוונה היא שאנחנו לומדים שחצר, מדאורייתא כל רשויות היחיד, כל מקום המוקף מחיצה מותר לטלטל. חכמים אסרו בחצר, נכון? או רשות היחיד לרשות היחיד, כמו שציינו, זה באמת לא נאמר בתורה, אבל קיימא לן שזה אסור.

אבל יש מקרים שחכמים לא אסרו לגמרי בעצם, כלומר אפילו בלי עירוב. כלומר, יש מקום שיש מחיצה, זה אפילו באופן מסוים שייך ליותר מאדם אחד, ובכל זאת חכמים לא אסרו על הגגות וקרפפות שלא הוקפו לדירה, לא אסרו לטלטל בפנים. כן? זה כך.

כל גגות העיר, אף על פי שהן זה גבוה וזה נמוך, כלומר אין מחיצה גדולה אחת, כי אחד גבוה יותר ואחד נמוך יותר. וכן כל הקרפפות שהוקפו שלא לשם דירה, שאין מוקפין יותר מבית סאתים, כן? קרפף למדנו, אם זה יותר מבית סאתים נעשה כמו כרמלית, אבל אם זה פחות, זה מקום, גג הוא גם מקום שלא לשם דירה, לא גרים שם, משתמשים בו אבל לא גרים שם. ואותו דבר, וכן עובי הכותלים שבין החצרות, עובי הכותל שלמדנו קודם, שלא שייך לאף אחד.

אם המבוי יש לו לחי או קורה, תמיד, כל מבוי שיש לו לחי או קורה, כלומר אין את האיסור דרבנן של טלטול במבוי בלי לחי או קורה, אבל אין עירוב, כולן רשות אחת. כל אלה נקראים, כלומר יחסית זה לזה נקראים רשות אחת, ומטלטלין בכולן בלא עירוב כלים ששבתו בתוכן. כלי שהיה לכתחילה שם ערב שבת, היה שם, מותר להעביר מקרפף אחד או גג אחד או מבוי אחד לשני בלי עירוב.

אבל זה דווקא כלים ששבתו בתוכן, אבל לא כלים ששבתו בתוך הבית. לא כלים ששבתו בתוך הבית אסור להוציא משם, כי זה אמרנו שהגגות עם הבתים הם חצר אחת. כלומר, בקיצור, כל המקומות שמוקפים מחיצה אבל לא לדירה, כולם נקראים כמו דירה אחת, ומותר לטלטל מאחד לשני, אבל רק within הרשימה של גגין וקרפפות.

דובר 2: גגות זה כן דירה חיצונית.

דובר 1: לא, גג זה למעלה מהגג.

דובר 2: אה, למטה?

דובר 1: כן, עכשיו אנחנו מדברים על למעלה, על הגג. הגג של הדירות, זה באמת שייך, כל גג שייך לאדם שגג למטה. אבל לא משתמשים בו. אבל זה שטח שלא אסרו, על זה לא אסרו. זה לא מקום שגרים בו ממש, זה מקום ... כן.

הלכה יט: כיצד — דוגמה של טלטול דרך גגות וחצרות

דובר 1: כיצד? הרמב"ם נותן דוגמה. כיצד? כלים ששבתו בתוך החצר, בין עירבו יושבי החצר בין לא עירבו, אפילו לא עשו עירוב, מותר להעלותן מן החצר לגג או לראש הכותל, ומן הגג לגג אחר הסמוך לו אפילו גבוה ממנו כל שהוא, ומן הגג האחד לחצר השנייה, ומן החצר השנייה לגג שלישי, ומן החצר השלישית לגג שלישי, ומן הגג השלישי למבוי, ומן המבוי לגג רביעי, עד שיעבירונו כל המדינה כולה דרך גגות.

זיזין על גביו. הם לא צריכים לעשות זיזין, שהיו צריכים אם זו רשות הכרמלית או משהו כזה. למה? **שהן אוסרין זה על זה דרך אויר.** מאחר והם לא משתמשים בשביל אלא מהאוויר, כל אחד מושיט את הדלי שלו מהחלון שלו ושואב מהבאר, זה לא אומר ששניהם משתמשים בזה. כלומר דרך אויר הם משתמשים. ממילא זה לא אוסר אותם. אוסר על חברו פירושו העירוב של היום. עירוב הוא רק כששניהם משתמשים בקרקע, בשטח, בקרקע הרשות. אם הם משתמשים רק באוויר, זה לא מפריע, וממילא לא צריך לעשות כלום.

דובר 2: כן?

דובר 1: כן.

מעבר למקרים של נפרצה ונפל הכותל

דובר 1: אוקיי. עכשיו הולכים לדבר על כל מיני מקרים שמהו נשבר, וצריך לדעת מה לעשות. נשבר מה שמפריד בין שתי החצרות.

דובר 2: כן.

דובר 1: או בשבת, או ערב שבת, מה צריך ללמוד.

דובר 2: כן טוב.

הלכה כד: חצר קטנה שנפרצה לגדולה מערב שבת

דובר 1: חצר קטנה שנפרצה במלואה לחצר גדולה, מבטלין. חצר קטנה ... איך זה נקרא? היה... ליד חצר גדולה, לא חצר שהייתה ביחד, חצר נפרדת. היה קיר ביניהם, והקיר נשבר, ועכשיו החצר הקטנה חשופה לגמרי.

דובר 2: כן.

דובר 1: הקטנה התחברה... עכשיו הקטנה פתוחה לגמרי לגדולה. **מעריבין לעצמן עם תורת.** אנשי גדולה יכולים לעשות לעצמם עירוב בפני עצמם. כלומר, זה היה ערב שבת כבר האסון, נשבר הקיר. אז לאנשי גדולה יש עדיין רשות משלהם, אין להם פצים מכאן ומכאן. כלומר, הם גדולים יותר. אז מצידם יש קירות. מנקודת המבט שלהם יש קירות. נכון. פתח גדול מאוד.

דובר 2: אפילו אם זה יותר מעשר אמות, זו לא פירצה?

דובר 1: לא יודע. סתם פתח הוא כמו צורה. שואלים שהדברים של עשר אמות... פצים, איך יש לי כאן פצים? פצים זה לא מספיק. פצים, כאן היה צריך להיות דיני פירצה, לא?

דובר 2: אה, הוא אומר שזה מדבר שהפירצה היא באמת פחות מעשר אמות.

תרגום לעברית

דובר 1: אה, אוקיי, בוא נאמר. אז, אבל **אנשי קטנה אסורין להוציא ולטלטל לחצר שלהן עד שיערבו בני גדולה.** הם יכולים בוודאי לעשות עירוב, מה יש לי כאן פירצה?

דיון: מדוע אין הקטנה יכולה לעשות עירוב לעצמה?

דובר 2: למה? למה הם לא יכולים לסמוך על העירוב של הגדולה? אתה אומר שהגדולה, שהם כביכול נעשו בטלים לגדולה, למה הם צריכים לעשות עירוב, לעשות עירוב אחד? אני לא מבין.

דובר 1: כתוב דירי גדולה חשובין בקטנה, ואילו דירי קטנה אינן חשובין בגדולה. זאת אומרת, אנשי גדולה מותרים אפילו לטלטל בקטנה?

דובר 2: למה לא יכול... זה באמת כך, הקטנה יכולה רק להסתמך על הגדולה, כי אין לו כותל בכלל. אין לו שום דרך להיות מותר לטלטל אלא לטלטל עם הגדולים.

דובר 1: הוא אומר פשוט שהגדולה יכולה לעשות עירוב לעצמה. הנקודה היא שהגדולה יכולה לעשות עירוב, כי יש לו עדיין את הפסים שלו, וממילא סוף כל סוף הוא גר גם בקטנה, כי הקטנה עכשיו פתוחה לו. אבל הוא לא יהיה מותר לטלטל שם, כי הוא רק עשה עירוב בחצרו.

מבין? אני צריך להבין מה חסר כאן **דירי גדולה חשובין בקטנה.** אני לא רואה שזה עושה משהו. מה זה נותן לי? מבין את הבעיה?

דובר 2: זה כי הם יכולים לעשות עירוב.

מחיצה גבוהה עשרה טפחים, צריך לעשות באמצע הבאר מחיצה עשרה טפחים, **כדי שכל אחד ואחד עולה ומשתמש.**

אפילו שתי החצרות לגמרי, הבאר שבין שתי החצרות היא ממש באמצע הקיר בין שתי החצרות. אבל זו באר, זה דבר אחד שלם. אז כשאתה לוקח מהבאר, אתה לוקח גם חלק מהצד השני. למרות שאתה לוקח מהצד שלך, נניח, כן, אבל המים הם אחד בכל מקום. אז ממילא אסור לקחת מהבאר אלא אם עושים מחיצה באמצע הבאר.

וזה למדנו בהלכות שבת כבר על מחיצה תלויה, שצריך להיות טפח נוסף. כן, אם מרימים את המחיצה, **אם עשה למעלה מן המים,** אם הוא עושה את המחיצה מעל המים, אז צריך לפחות טפח ממנה להיכנס למים, שזה יחלק במים עצמם. לא מספיק שזה נראה כמו מחיצה, צריך להיות ממש מחיצה.

ולחיפך גם אותו דבר, אם הוא מרים אותה מעל המים, צריך להיכנס טפח למים, לרדת. **אם עשה מחיצה כולה בתוך המים,** אם הוא עושה אותה לגמרי במים, אז צריך שיהיה ניכר, שיראו אותה מבחוץ. כלומר, המחיצה צריכה להיות עשרה טפחים, יכולה להיות במים, יכולה להיות מעל המים, אבל איך שזה יהיה, צריך להיות בולט. **אם עשה המחיצה כולה בתוך המים, צריך שני טפחים ממנה יוצאים למעלה כדי שתהיה הכר רשות לזה ורשות לזה.** זו עצה אחת, אפשר לעשות מחיצה.

הלכה כב: קורה על פי הבאר

דובר 1: יש עוד עצות. עצה נוספת, אפשר לעשות קורה. **וכן אם עשה על פי הבאר קורה רחבה ארבעה טפחים,** אם על פי הבאר שמים קורה שרוחבה ארבעה טפחים, לא צריך שום מחיצה, אז עדיין הכל מותר. זה **ממלא מצד הקורה וזה ממלא מצדה האחר,** הקורה היא כמו סימן בין שתי החצרות, **וכאילו יבדיל חלק זה מחלק זה,** כאילו הקורה היא כמו סימן. **אף על פי שהמים מעורבין למטה,** מלמטה אותם מים, **קל הוא שהקלו חכמים במים,** במים חכמים הקלו, כי אנשים צריכים לשנות מים בשבת, הקלו אפילו עם קורה כזו.

הלכה כג: באר שבתוך שביל שבין שתי כותלי חצרות

דובר 1: עכשיו נלמד מקרה שלא צריך שום מחיצה או משהו. באר שבתוך שביל שבין שתי כותלי חצרות, יש כן שני כתלים, אבל זה לא באמצע בין השניים, יש דרך ביניהם, וביניהם יש באר. אז **אפילו שאין מופלג מכותל זה ארבעה טפחים ומכותל זה ארבעה טפחים,** מה זה אומר? בהלכות שבת למדנו, אם זה קרוב ארבעה טפחים פירושו שזה שייך לזה, והוא יכול למלא דרך לחי עם איזה היכר שהוא עושה שם. אבל אפילו אם זה רחוק יותר, **שניהם ממלאין ממנו ואין צריכין היכר,** הם לא צריכים לעשות שום סימן.

דיון: למה לא צריך היכר בשביל

דובר 2: למה? כלומר, מדברים על שניים, למעשה יש איזה עירוב, נכון? לא עירוב, יש מחיצה, נכון? זה לא...

דובר 1: לא, אלה שתי חצרות נפרדות. כן, אבל אני אומר ש, אמם, השביל הוא רשות היחיד או מה זה? זה מקום בין שתי רשויות היחיד, כי אף אחד לא הולך לטלטל משם.

חצר קטנה שנפרצה במלואה לחצר גדולה

דובר 1: אבל אפילו אם זה רחוק יותר, שניהם ממלאין ממנו, ואין צריכין להוציא זיזין על גביו. הם לא צריכים לעשות זיזין. למה? כי אתה מדבר כאן על שניים... למעשה, יש איזה עירוב, נכון? לא עירוב, יש מחיצה, נכון? אלה שתי חצרות נפרדות.

דובר 2: כן, אבל אני אומר ש... השביל הוא רשות היחיד, או מה זה?

דובר 1: זה מקום בין שתי רשויות היחיד, כי אתה לא יכול לטלטל משם, כי הם שתי חצרות נפרדות. הבעיה היא רק העירוב, זה מה שאני אומר, נכון? זו לא בעיה של הלכות שבת אמיתיות. זו רק בעיה... אתה מדבר על... יש מחיצה בשביל. יכול להיות שזו רשות היחיד, אבל זה מרשות היחיד אחת לשנייה. הנקודה היא רק העירוב. **שניהם ממלאין, ואין צריכין להוציא**

דובר 1: כן. אז הם רק... כאן יש שאלה, הם רק היה להם עירוב ביחד. עכשיו הם כבר לא ביחד, אז לכאורה אף אחד מהם אין לו עירוב, נכון? לא. הוא אומר חידוש כך, **כל אחת מותרת לעצמה**. כל אחד... כי את החלון הם לא יכולים, כי אין חלון. אבל כל אחד לעצמו נשאר מותר. **הואיל והותרה מקצת השבת הותרה כולה**. יש הלכה כזו, שעירוב מספיק, הותרה מקצת השבת הותרה כולה. לא אומרים שבאמצע שבת נעשו שתי חצרות ואין לכם עירוב, נכנס באמצע שבת, אל תלטל. הוא כבר נעשה אחד, הוא נעשה יחיד.

נפל הכותל שביניהן בשבת

דובר 1: אותו דבר הוא להיפך, הם כנראה עשו עירוב, הם עשו עירוב זו לעצמה וזו לעצמה. הם עשו, לא השתמשו בפתח, היה כותל, אבל באמצע **נפל הכותל שביניהן בשבת**.

דובר 2: כן?

דובר 1: אז עכשיו הם צריכים לעשות מחיצה אחת, זה מקרה בלי כותל, צריך לעשות עירוב אחד, סליחה. בכל זאת, **אלו מטלטלין לעצמן ואלו מטלטלין לעצמן עד עיקר המחיצה**. זה מאוד מעניין, זה וירטואלי, אין יותר מחיצה, הוא מותר ללטל איפה שהמחיצה היתה, **ואלו מטלטלין עד עיקר המחיצה**, אותו דבר. למה? **הואיל והותרה מקצת שבת הותרה כולה**. **ואפילו נתוסף עליהן**, זאת אומרת באו חדשים, החצר האחרת עכשיו נכנסו לגור בשבת, צריך לכאורה לעשות עירוב אתם, לא משנה, **שהדיירין הבאין בשבת אינן אוסרין**. כאן כתוב עוד כמו קצת טעם, לא רק הותרה מקצתה הותרה כולה, אלא הדיירים שבאים בשבת, זאת אומרת, למקרה הקודם זה לא שייך, נעשה נפרד בשבת. אבל כאן, כאילו, נניח, באים אנשים חדשים בשבת, לא משנה, אנשים חדשים שבאים בשבת לא מפריעים, לא מבטלים את העירוב.

הלכה כזו: נפתח החלון בשוגג או על ידי גוי

דובר 1: עכשיו, מה הוא להיפך? זאת אומרת, מה, סליחה, נסגר, הוא חוזר למקרה הקודם, היה חלון, הם עשו עירוב דרך חלון או פתח, נסגר, הם מותרים ללטל כל אחד לעצמו, אבל הם לא מותרים ללטל ביניהם. מה אם **נפתח החלון ונעשה פתח בשוגג? או שעשאו גוי מדעתן**, גויים על דעת הגויים, צריך לומר על דעתן, כי אתה צריך את היהודים לכאורה זה אסור, כי יש כאן מעשה שבת, כי ממעשה גוי, גוי עשה מלאכה ליהודי בשבת. אבל הגוי עשה זאת על דעת, או בשוגג, **חזר ללטל**, שומתר אפילו בין החלונות ללטל.

הלכה כזו: שתי ספינות

דובר 1: וכן אותו דבר, צריך עוד את המקרה, **שתי ספינות או שתי חצרות זו בצד זו וערבו**, וספינות זה אותה הלכה, הם עדיין לא ראו את ההלכה, אבל שתי ספינות שקשורות אחת לשנייה, זה בדיוק כמו שתי חצרות, אפשר לעשות עירוב אחד. אבל אחר כך **ונפסקו, אסור ללטל מזו לזו, אפילו הוקף מחיצה**, אפילו יש מחיצה אחת בין שתי הספינות, אבל כי הספינות הן שתי רשויות היחיד נפרדות. נכון? זאת אומרת, אלה שלושה מקרים שעדיין לא למדנו בעצם עד עכשיו. צריך לומר כך, עד הלכות ספינות, ספינות הן שתי חצרות, נניח, איך אפשר לעשות אותן עירוב אחד אם הן קשורות? אם זה אותה הלכה, אם נעשה מנותק הם לא יכולים, אבל כל אחת לעצמה יכולה. **חזר ונקשר בשוגג, חזר ונתר**, הם מותרים ללטל אפילו אחת לשנייה.

דין ספינות שקשורות זו בזו

נכון? זאת אומרת, אלה שלושה מקרים שעדיין לא למדנו בעצם עד עכשיו, צריך לומר כך, הלכות ספינות.

ספינות הן שתי חצרות נניח, איך אפשר לעשות אותן עירוב אחד? אם הן קשורות. אם הן, זה אותה הלכה אנו אומרים, אם נעשה מנותק הם לא יכולים, אבל כל אחד לעצמו יכול. חצר שאינה קשורה בשנייה, חצר מותרת, הם מותרים ללטל אפילו אחת לשנייה.

קושיה: מדוע מזכיר הרמב"ם ספינות דווקא בנפסק?

דובר 1: אני מבין, אבל בשביל זה מספיק לומר מה שהוא אומר. הוא מביא כאן שני טעמים: אחד, כי יש לו פתח; שנית, כי דירת הגדולה חשובה בקטנה. זאת אומרת, כלומר, הגדולה, הקטנה נעשית בטלה לגדולה. הגדול גר גם בקטנה, ממילא הוא נעשה בעל הבית. אבל דירת הקטנה אינה חשובה בגדולה, ממילא הם לא יכולים. מה? ממילא מה? משהו עדיין חסר לי.

דובר 2: הקטנה לא יכולה לעשות עירוב לעצמה עמה, כי איך הוא יטלטל? אין לו כותל בינו לבין... הוא לא יוכל ללטל בשטח שלו שפתוח לגדולה, כי אין כותל ביניהם.

דובר 1: לגדולה יש אפשרות... חצר הגדולה יש לה זכות לדור, יש להם חשיבות כדיירים בקטנה שפתוחה לקטנה, ויש להם כתלים. ממילא יש להם אפשרות או לערב לעצמם... אה, הם צריכים לערב לעצמם. הם חייבים לערב לעצמם. נכון.

זאת אומרת, יש כאן איסור מדרבנן. בלי לערב לעצמם, מה יקרה? הם לא יוכלו ללטל סתם אצלם, כי... אבל הם לא יוכלו ללטל אפילו אם הם יסגרו את זה?

דובר 2: כן, בוודאי. אם הם היו עומדים ומערבים לעצמם.

דובר 1: כן, בוודאי. אבל הוא לא מערב עם הקטנה.

דובר 2: הוא לא חייב לערב עם הקטנה.

דובר 1: אה, הוא יכול. הנקודה היא, תגיד, אני לא מבין את הטעמים של הרמב"ם. ההלכה אני מבין. כלומר, ההלכה ברורה שיש כאן איסור מדרבנן. הגדולה יכולה לעשות לעצמה, והוא יכול לעשות עם הקטנה. לקטנה אין אפשרות לעשות לעצמה, הוא חייב לעשות עם הגדולה. הוא לא יכול לעשות משלו.

הלשון קצת קשה, כי המילה היא על בניית הכותל, אני לא מבין איך עומדת החשיבות כאן. אבל לכל המפרשים האחרים גם היה קשה בזה, אז אפשר להמשיך הלאה. צרת רבים חצי נחמה, נחמת שוטים. מה היא מחלוקת הגאונים? שצרת רבים, לא מבינים את הטעם של הרמב"ם שהוא אומר. אוקיי.

הסבר נוסף: הגדולה משתמשת במחיצת הקטנה

דובר 2: בקיצור, אתה רוצה לומר שזה לא רק ש... לא כמו שאמרנו קודם, של פירצה שהיא פחות מעשר, וממילא נקראת רק פירצה. אולי הגדולה משתמשת בעצם במחיצה של הקטנה, אבל זה לא מפריע. כביכול הם אומרים שהם יכולים לעשות לעצמם עירוב בהסתמך על כך שהם סומכים על מחיצת חצר הקטנה. למה? כי הם הגדולים. משא"כ הקטנים לא יכולים.

דובר 1: אתה מתכוון לצד השני של המחיצה של... המחיצה האחרת, לא זו שנעשתה נפרצת.

דובר 2: נכון, כי המחיצה שלהם היא שנפרצה.

דובר 1: אה... אבל הוא גר שם, כאילו הם מבטלים אותו. אבל זה לא מפריע. כי הוא גר, כאילו הוא גר בקטנה. זה לא אומר שהקטנה גרה אצלו. הוא גר אצלם, והם לא גרים אצלו. הוא לא כאן, הוא לא קיים. כך הוא אומר, הוא גר עם אנשיו, לא אתו. מבטלים אותו. הם מבטלים אותו, הם מבטלים אותו.

הלכה כה: הותרה מקצת שבת הותרה כולה

נסתם הפתח או החלון בשבת

דובר 1: אוקיי, עד כאן למדנו כשנפרץ מערב שבת, ההלכה משתנה. אבל יש חידוש של הקטנה והגדולה. עכשיו נלמד מה קורה אם השתנה בשבת המציאות. נכון?

הוא מדבר על שתי חצרות שעשו עירוב יחד דרך פתח שמונה. הם השתמשו בהיתר של פתח או דרך חלון. **ונסתם הפתח או החלון בשבת**. בשבת בא... כי היתה רוח, זה השליך משהו לתוך החלון, עכשיו החלון סתום.

דובר 2: כן?

אני לא מבין סתם למה הוא נזכר לומר את הספינות רק בשאלה של נפסק, **סיום**
הוא יכול לומר עוד טריליון הלכות של הספינה, שצריך להיות קשורה. אבל טוב, עד כאן הלכות פרק ג', הלכות עירובין פרק ג'.
בכל מקרה, עד כאן, יש על זה, כן, זה הנושא.